

ÉLELETÜNK

XXXIII. évf. 5. szám (33. Jahrg. Nr. 5)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. május

KATONA ISTVÁN püspök:

ÉDESANYJA, NAGYASSZONYA IGAZ MAGYAR FIAKNAK...

Tanuljunk Máriát tisztelő őseinktől

I. Idézzük fel a magyar Mária-tisztelet kezdetét.

Drága és szent örökséget hagyott ránk Szent István, első szent királyunk azzal, hogy Jézus Krisztushoz, a világ egyetlen Üdvözítőjéhez vezette népét, mint a magyar nép apostola. Lelkében már koronázásakor megszületett a gondolat: maga az Isten-anya, a mindenkor Szűz Mária legyen országának, népének, családjának Nagyaszzonya, Védő-asszonya, Királynője, hogy a nép Mária vezetésével egyre közelebb kerüljön Jézus Krisztushoz és hűséges legyen hozzá.

Imre fia halála után még inkább átérzi: csakis a Nagyaszzony védheti meg hazánkat és őrizheti meg népünket a Jézus Krisztusba vetett hitben.

1038. augusztus 16-án fonséges jelenet Esztergomban. Magához kérette az ország nagyjait és püspökeit: Atyailag intette őket, hogy őrizték meg az igaz hitet, amelyet elnyertek; az igazságot szeressék, az égi szeretet láncait kedveljék, gyakorolják a szeretetet, az alázatossággal törődjenek, de mindenekelőtt a kereszténység zsenge ültetvényén csöszködjének. E szavak után kezét és szemét a csillagokra emelve így kiáltott fel: „Ég Királynője, e világ jeles újjászervezője, végső könyörgéseimben szent egyházadat a püspökökkel, papokkal, az országot a néppel és az urakkal a Te oltalmadra bízom. Nekik utolsó Istenhozadót mondva, lelkemet a Te kezébe ajánlom.” Elérkezett Nagyboldogasszony ünnepe és a szent király kívánsága szerint lelkét ezen a napon, az Úr megtestesülésének 1038. évében az örök Szűz és a szent angyalok kezébe vetette, hogy az el nem múló égi boldogság nyugalomára vezessék.

Ime a drága örökség, amit Szent István királytól kapott nemzetünk.

II. Az első 1000 év a Mária-tisztelet jegyében.

Őseink az elmúlt ezer esztendőben hűségesek voltak a szentistváni örökséghez: Máriának, a Nagyaszzonynak tiszteletéhez és szeretetéhez.

Mária belépett a magyar történelembe, a nép életébe, templomainkba, a magyar szívekbe, otthonainkba, családjaink életébe. A magyar nép együtt akart élni Isten Anyjával, általa akart hűséges lenni szent Fiához, Jézus Krisztushoz. Mindezt hirdeti a Máriának szentelt templomok sokasága, a csodálatos festmények, képek, szobrok. Békében és háborúban a beléje vetett gyermeki bizalom, a szebbnél-szebb Mária-imágé, énekek, búcsújáró-helyek hazánk egész területén, a zárandókhelyek látogatása, buzgó imákkal énekekkel, szentségekhez járulással. Ugyancsak hirdetik a hozzá való ragaszkodást a hivatalos, az egész nemzet nevében ismételt felajánlások. Gondoljunk csak 1896-ra. Ekkor ünnepelte népünk a honfoglalást,

Magyarország 1000 éves fennállását és elhangzott most már ismételtlen is Esterházy Pál felajánló imája: „Emlékezzél meg Istennek dicsőséges Anyja, Magyarok Nagyaszzonya, Szentséges Szűz Mária, emlékezzél meg örökségedről, amelyet hű szolgád, első királyunk, Szent István Neked ajánlott és végrendeletében reád hagyott.”

III. Tanuljunk a magyar nép 1000 éves Mária-tiszteletéből.

Az első magyar keresztény évezred Máriával kezdődött, az első 1000 év is Mária tiszteletének jegyében telt el. Az új

nőkének, a miniszterelnöknek, minisztereknek jelenlétében, az ünnepségen jelenlévő, az országban és határainkon kívül élő magyar testvéreink öröme: „Emlékezzél meg, Istennek dicsőséges Anyja, Magyarok Nagyaszzonya... örökségedről... oltalmazd és védjed hatalmas pártfogással minden testi-lelki bajtól és édes hazánkat... Jó Anyánk! Te uralkodjál felettünk és Szent Fiad Jézus Krisztus...”

Mit tegyünk mi, Mária gyermekei az új évezredben, hogy Máriának öröme legyenünk? Szívleljük meg a szentéletű Prohászka püspök szavait, amelyeket 1896-ban a honfoglalás 1000. évében mondott: „Mária Nagyaszzonyunk, Úrnőnk a nemzet, ha hisz és szeret, ha Téged tisztel és erényeidet saját életébe oltja, ha a hit erejével és az erkölcs lelkével a kultúr-munkához fogunk, tertőbe nem jutunk, hiszen Nálad van az élet és az erény minden reménye.”

Prohászka püspök buzdítása szerint legyenünk az új évezredben Máriának „igaz

IMASZÁNDÉKOK

Májusra

1.

A menekült nőért imádkozunk, hogy nekik – méltóságukat védve és tisztelve – fájdalmukban vigaszt, az erőszakkal szemben védelmet nyújtsanak.

Általában úgy tartják az emberek, hogy a férfi az erősebb nem, de ez a meghatározás férfiatól származik és egy olyan korból, amikor a nőt – finoman kifejezve – nem tartották teljes értékű embernek. (Gondoljunk arra, milyen sokáig nem volt szavuk, sem szavazatuk s még ma is sok országban alacsonyabb az órabérik, mint a férfiaké, jóllehet ugyanazt a munkát végzik ugyanolyan darabszámot (teljesítményt) álltanak elő, mint férfi társaik.) Az erősség csupán az izomerőre vonatkozik, amivel viaskodni – háború – jól tudtak, amíg minden életet kioltó, minden elsőprő fegyverek ellen izomerőbeli erősségük haszta.

Valójában a nő az erősebb lény, gazdagabb érzésvilágával képes helyesebben reagálni váratlan, veszélyes fordulatokra is, mint erőtől duzzadó izmos társaik. Kiegyensúlyozottabbak is felépítései folytán, bírják, elviselik, ha éjjelente pihentető alvás helyett gyermekeik sírásának okait kell megszüntetni.

Súlyosabb esetekben katasztrófálissá akkor válik a helyzet, ha férfiak testi erőfőnyüket kihasználva elhagyják felelősségeiket – nincsen védelmezőjük – s menekülniük kell gyakorta több gyermekük cipelésével (férfiakat alig láttam egy gyermeket is huzamosabb ideig cipelni), éhezve, minden nélkül a bizonytalan jövőbe. Még súlyosabb, katasztrófálisabb a helyzet, ha férfiak megbecstelenítenek aszszonyokat-lányokat, méltóságukat a sárba tiporva, erejüket erőszakra használva. (Egy mondás szerint az ilyen férfiak egyetlen szakképesítése: „erőszakos”.)

Minden esetben súlyos vagy még súlyosabb a bűn, a legsúlyosabb védtelen aszszonyok-gyermekek lemészárlása, halomra lövése. Mondja még valaki: nincsen sátán, nincsen bűn s ezek következménye, a pokol ...

Naponta kell imáinkba foglalnunk a menekülni kényszerült nők életét, helyzetét, életharcát, gyermekeikkel együtt. Azért kell könyörögni, küldjön Isten olyan embereket, akik megszervezik nekik az életbeli, orvosi és más szükségű ellátást, de olyanokra is szükség van, akik az elszendetett sértéseket, igazságtalanságokat, fájdalmakat képesek megérteni, oldani, sőt emberi-aszszonyi méltóságukat további embertelenségektől megvédeni.

Lelkileg fel kell vertezni őket, képessé tenni őket, hogy a rettegést, félelmeiket, fájdalmakat gyermekeik lelkében-életében oldják s kétségbeesésükben ne távolodjanak el Istentől.

2.

Hogy a városiasodás kihívására a hívők új missziós lelkesedéssel forduljanak a városok felé.

Miben áll a városiasodás kihívása? Abban, hogy a városi embernek van valamilyen munkája, állása, abból tartja el családját, esetleg szert tehet jólre, bizonyos gazdaságra is. Akinek ez nem

(Folytatás a 2. oldalon!)

Patrona Hungariae magyar szentekkel

(Sz. István, Sz. László és Imre herceg)

A kolozsvári egykori jezsuita (majd piarista) templom egyik oltárképéről készült metszet (1740)

évezred is ennek legyen méltó folytatása. Mária segítségével és oltalma alatt a magyar nép legyen hűséges Szent Fiához, Jézus Krisztushoz, hiszen Máriának ez a legfőbb kívánsága.

Az elmúlt Jubileumi Szentévbén Jézus Krisztus megtestesülésének és születésének 2000. évfordulóját ünnepelte a keresztény világ és ezzel egyidőben magyar népünk hátaltelt szívvel ünnepelte a magyar kereszténység 1000. évét. A múltban tapasztalt jókért és a jövőbe vetett remény jeleként hangzott el 2000. augusztus 20-án Szent István király ünnepén ismételtlen a felajánlás a Biboros-primás ajkáról a teljes Magyar Püspöki Kar tagjaitól körülvéve, a Pápai Legatus jelenlétében, aki a Pápa személyes küldötte volt, Magyarország új állam-

magyar fiai" itt magyar hazánkban és szerette a nagyvilágban, ahol magyar szív dobog, ahol Máriát szerető és Máriában bízó ajkak zengik Mária felé a szeretet és a hála énekét és a kérés: „légy anyja fiaidnak”. Hit és szeretet, erkölcsös élet minden területen az egyének életében, családokban, a társadalomban, a közéletben. Ezt várja tőlünk Mária, a Magyarok Nagyaszzonya, aki gyarlóságunk ellenére is mellénk áll és Szent Fiánál pártfogol minket.

A Szentatya a harmadik évezred Csillagának nevezte Máriát. Énekünk szavaival mi is így szólítjuk: „Te vagy földi éltünk Vezérszillaga” s azt kérjük tőle, hogy az új évezredben is legyen továbbra is a magyar népnek biztató, vezető, irányító Csillaga. ■

FRANK MIKLÓS

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Melyik Mária?

A Mária-tisztelet kinövésai

Egy dél-bajorországi olvasónk a következőkben fejtette ki meggyőződését a Mária-tisztelet egyes megnyilvánulásai kapcsán:

„A Mária iránti őszinte tiszteletet sérti a Mária-kultusz „jambor” keresztények által gyakorolt némely formája, mellyel – a babona határát súrolva – veszik körül Jézus anyját... Időszerte találom pl. az olyan jelzők használatát, melyek a mai ember számára érthetetlenek – értelmetlenek. Gondolok a loretói litánia egyes megszólításaira – „aranyház”, „elefántcsonttorony”, „frigyszekrény” stb. – bármennyire is van régi és mély értelmük. At kelene gondolni a „királynő” – és különösen a „királyné” – cím használatát: ezt a fogalmat ma nagyon lejártak.

Mindez engem a karácsonyfára emlékeztet, melyet telegantán efemer csillagású, hiúvány műdtszettekkel, amire szegény fényfőfának éppúgy nincs szüksége, mint Máriának a mi „felcíomázásunkra”... A szentírás keveset mond, de eleget ahhoz, hogy magunkban az igazi képet alkossuk meg róla: szerény, alázatos, szolgálatkész, bensőséges (aggódó is), Istent és Fiát mindenek fölött szerető anya, mint ahogy azt a legősibb képeken, az ikonokon sikerült kifejezni.

A fenti gondolatokhoz kapcsolódik a tulajdonképpen kérdés: Hány Mária van és melyik a „hatásosabb”: a Máriacell-i, Altötting-i, Csiksomlyó-i (”Áldjon meg a Csiksomlyó-i Szűz Mária – ferences mondás), vagy a Lourdes-i, a Fatima-i, a Medjugorje-i? Melyiket kell jobban tisztelni?

E kérdés és az előző gondolatok közti összefüggést abban látom, hogy mindkettő problematikája – egészen őszintén elemezve – emberi érdekkeresésből fakad. Mária közbemjárónk. Tőle mindig kérünk és várunk. Ezért hatványozzuk a szép jelzőket is és tiszteljük néha „fals” módon.

Én az egyszerű názáreti Máriát minden szent fölött tisztetem és szeretem... Meg kellene keresnünk az idők fölött álló keresztény vallásunknak és korunk gondolkodásának megfelelő, egyszerű és tiszta Mária-tisztelet formáját-módját.”

Miklós atya válaszol:

Hosszasan idéztem olvasónk leveléből. Mindenek előtt, mert a felvetett probléma és kifejtésének módja, egy hívő, lelkiileg is művelt emberre utal, aki előzőleg alaposan meghányta-vetette, amit leírt. Írása kétségkívül kritikus, de kritikája épít,

IMASZÁNDÉKOK

Folytatás az első oldalról

sikerül, az – családjával együtt az elővárosok nyomortelepeire kerül s ha nem talál rendes munkát, kezegetésből, alkalmi munkából (ha néha adódik) szemétdombon való érték kereséséből (ami esetleg eladható, vagy cserélhető), rosszabb esetben lopásból, vagy még rosszabb „keresésből” kénytelen élni: rablás, bandaképződés, és ezek fokozódása.

Egy-egy ilyen városban – akár Indiában, Dél-Amerikában vagy máshol, élnék azonban keresztények is. Közvetlen közelükben terjed a nyomor s ami ezzel jár. Hogyan reagálnak e tényisorozatra? Meglátnák-e a kenyeret lopó gyermekben – bandájában az éhes, nincstelen, szenvedő Jézusit?

Van-e, keletkezik-e bennük missziós lelkesedés az élet partjára sodrottakkal szemben? Vagy csupán védekeznek ellenük és védik saját javaikat?

Kik azok, akik ilyen „nagyvárosi misszionáriusi” lelkiület kialakításáért imádkoznak?

szeretéből fakad. Bár ebben az évben már kétszer került elő a Mária tiszteletet érintő kérdés – ami arra utal, hogy a téma sokakat érdekel –, mégis újra foglalkozunk vele, már csak azért is, mert május a Szűzanya hónapja lévén, aktuális is. Mindenesetre köszönöm olvasónknak, hogy közölte gondolatait.

Térjünk mindjárt rá a feltett kérdésre: „Hány Mária van és melyik a „hatásosabb”?

A válasz természetesen nem lehet más – és nyilvánvalóan olvasónk is tisztában van vele – mint, hogy Mária csak egy van, csak egy lehetséges. Ugyanazt a Szűz Máriát tiszteljük valamennyi kegyhelyen, ennél fogva nincs különbség „hatásosság”-ban a világ bármelyik pontján tisztelt „Máriák” között.

Ha viszont ez így van, honnan ered a hiedelem, hogy az egyik Madonna többet „tud”, mint a másik, hogy az egyikhez vagy a másikhoz fordulva több az „esély”, hogy az ember kérése meghallgatásra talál? Miért vannak híres, nemzetközileg „felkapott” zarándokhelyek, amelyeket minden évben milliiók keresnek fel, nem sajnálva sem fáradságot, sem jelentős anyagi áldozatokat, ha ugyanaz a kegy helyben is elérhető? Szeretnék ebben az összefüggésben néhány szempontra rámutatni.

1. Zarándoklatok, kegyhelyek nem a kereszténység találmányai, hanem az örök emberi vallásosságnak jóformán minden vallásban fellelhető megnyilvánulásai. Az ember úgy érzi, hogy bizonyos helyeken inkább kapcsolatba tud lépni Istennel, akár, mert a környezet inspirálja, akár, mert tudomása szerint Isten ott tudtára adta jelenlétét valamilyen módon. Tekintettel arra, hogy számára az Istennel való kapcsolatfelvétel fontos, ennek érdekében hajlandó áldozatokra: oda zarándokol, áldozatot mutat be, engesztel, kér, hálát ad.

2. A kereszténység átvette kezdettől fogva a népi vallásosságnak ezeket a megnyilatkozásait, átalakítva, alkalmazva őket saját igényeire, beépítve őket a Megtestesülésen és Megváltáson alapuló hitrendszerébe. A legősibb keresztény zarándokhelyek Jézus Krisztus és az apostolok életének eseményeire emlékeztettek (Szentföld, Róma). A keresztényüldezők vértanúinak sírjait (katakombák) a hívek már az első századokban nagy tisztelettel övezték.

3. A Mária-kegyhelyek, jöttek a Mária-tisztelet már az első századokban kimutatható és a Szűzanyának számos templomot szenteltek, csak az 5. századtól jöttek létre, többnyire valamelyik ismerté vált Mária kép, ikon körül. A Szent Szűz közbenjárásának tulajdonított rendkívüli esemény (gyógyulás, megmenekülés), vagy egy Mária-jelenés nyomán keletkezett kegyhelyek a középkortól fogva mutathatók ki. Tekintve, hogy a Mária-tisztelet az egész katolikus világot átfogja, ma gyakorlatilag minden országban találhatók Mária kegyhelyek, melyek hol helyi, hol nemzeti, hol pedig nemzetközi jelentőségűek.

Ha mindezt szem előtt tartjuk, nem lep meg, hogy a Mária-tisztelet nem maradt mentes bizonyos túlzásoktól: közismert tény, hogy a lelkesedés valakiért könnyen csaphat át vak rajongásba, istentésbe, (példa rá a közelmúltból a tömegőrület egy-egy diktátorért, vagy az extázisig menő hisztéria napjainkban egy-egy rock-sztár megjelenésekor). Ez a pszichológus körökben ismert jelenség teszi érthetővé azokat a kinövéseket, amelyek az egyszerű, szerény názáreti Máriából majdhogynem istennőt formáltak.

Az ilyen elburjánzó vadhajtásokkal szemben az Egyház felelős vezetői fel kellett, hogy lépjenek. Legutóbb VI. Pál pápa írta elő „Marialis cultus” kezdetű Apostoli Buzdításában (1974) a Mária-tisztelet biblikus, Krisztusra mint középpontra irányuló megújulását, tekintetbe véve a protestáns testvérek érzékenységét és a különböző korok és kultúrák kifejezési formáit. A II. Vatikáni Zsinat már előzőleg óvott a Mária-tisztelet helytelen megnyilvánulásaitól, amelyek csodavárásban, külső gyakorlatokban és felszínes szentimentalizmusban merülnek ki (Lumen gentium 67).

A Mária-tisztelet negatív jelenségektől való megtisztításának gondja adott indítást olvasónknak is az általa észlelt problémák felvetésére. Ezek között említi azokat a mai ember számára sokszor érthetetlen jelzőket, amelyekkel pl. a Loretói litániában a Szűzanyát megszólítjuk. A felmerülő nehézséget magam is látom. Nem tudom, hogy a Mária-tisztelet megújulására irányuló törekvés keretében történ-e kezdeményezés az időszertelem megszólítások kihagyására vagy átfogalmazására. Az Egyházban ilyenki lassan érik, mert mindig egy dilemma előtt áll: egyrészt magán hordja kétezer év terheit és értékeit, amelyeket nem tagadhat meg, mert ezzel elszakadna a gyökerektől, másrészt küldetésé minden kor, minden kultúrkör, minden emberéhez szól, ezért az Evangélium örökérvényű üzenetét úgy kell tolmácsolnia, hogy mindenki megszólítva érezze

magát.

Bármint legyen is, azt a hívő ember is tudomásul kell, hogy vegye: az Egyház nem futhat versenyt a pillanatnyi divatos áramlatokkal. Az egészséges, organikus fejlődés mindig lassú folyamat. Nem marad más hátra, mint azt kívárni, elősegíteni és időközben azt, ami nehezen érthető, igyekezni megmagyarázni, ill. annak utána érdeklődni.

Ami mármost olvasónknak azt a megjegyzését illeti, miszerint Máriának nevekek történet „felcíomázása” érdekeresésből ered, úgy érzem, hogy ez a szemlélet, mert általánosít, igazságtalan az igazi Mária-tiszteletével szemben. Szerintem sokkal inkább a szeretet, a Krisztus anyja iránti csodálat, az elragadtatótt „minek nevezzetek?” magatartás indítja a hívőt a fantáziadús megszólításokra. Valahogy úgy, ahogy szülők beceneveket adnak gyermekeiknek, vagy szerelmesek új neveket találnak ki egymás számára. A név nem csecsebecse, hanem – főleg a Bibliában – a nevezett lényegét akarja kifejezésre juttatni. Mária életének, egyéniségének mozaik-kövei oly színesekek, oly sokrétűek, hogy a szemlélő elragadtatásában spontán felkiáltással nevet ad nekik.

Azt gondolom, hogy ez nem tesz kárt abban a képben, amelyet az evangéliumok rajzolnak az egyszerű, alázatos názáreti Szűzről, aki a legünnepélyesebb megszólítások ellenére is megmarad az Úr szolgáló leányának. ■

AZ ÉV EMBERE - A PLÉBÁNOS

A Don-kanyarban, a romániai hadifogságban vagy a szombathelyi ÁVO-n 1956 után *Varga Imre* nem hitte volna, hogy 2001-ben a zalai megyebálón átadják neki az *Év Zalai Embere* címet, melyet a Zalai Hírlap olvasóinak szavazatai alapján a nyugalmazott plébános nyert el. Az ötgyermekes családból származó lelkipásztor 34 éves korában lépett papi pályára, a II. világháborút követően, mert úgy érezte, Istennek tartozik ezzel, aki hazaségítette a hadifogságból. Harmincnyolc éven át, tavaly szeptemberig volt a szlovén határ közelében, a Kerka völgyében fekvő Csesztreg plébánosa. A 80. életében járó pap most is tele van tervekkel, szeretné megírni több évtizedes tapasztalatait, és a csesztregi születésű Kerkai Jenő, a KALOT egykori vezetőjének élettörténetével is szeretne foglalkozni.

Varga Imre Zalatórnokon született. A pécsi tüzerek egyikeként végigharcolta a II. világháborút. Ott volt a Don-kanyarban, 900 kilométert gyalogolt. Segítették ahol tudták. Úgy tapasztalta, hogy az orosz jó nép, kivéve a partizánokat. 1946-ban Aradtól, Szolnokon, Jászberényen, Székesfehérváron át Kőszegig az orosz előnyomulással szemben minden csatában részt vett, még Ausztriában is harcolt. Nem tudták elfogni őket. Mikor vége lett a háborúnak, Passaunál átkeltek az amerikaiakhoz. Onnan harminc ezren hazaindultak amerikai kísérettel.

A szovjet zónában, Bécsnél azonban hadifogságba került. Vagonokba zsúfoltan három héten át utaztak Romániába. Itt sikerült kórházba kerülnie, bár egészséges volt, így elkerülhette Szibériát. Tífusz pusztította soraikat, 12 ezer embert temettek el Fogániban.

1945 szeptemberben ért haza. Zalaegerszegen felnőtt fejfel elvégezte a négy polgárit, majd 1949-ben kereskedelmi érettségit szerzett. Jelentkezett a hitudományi főiskolára és 1954-ben szentelték pappá. Kőszegen káplán egy évig. De büntetésből Kisunyomra került.

1956-ban mentette a kommunistákat, csitította a népharagot. Később mégis ráfórtak, hogy társaival 25 családot ki akartak irtani, meg hogy Maléter nála járt, és ő lett volna a forradalom helyi vezetője. Pedig sohasem tett mást, csak a papi hivatását teljesítette. 1957. tavaszán teljesen váratlanul éjjel fegyveres ávosok elrabolták. Szombathelyre vitték, és ott derült ki, mivel vádolták. A bánásmódnak nyomain ma is megvannak.

Bebizonyosodott végül, hogy semmit nem követett el. Egy ávos hadnagynak bocsánatot is kellett kérni tőle. Meg is bocsátott.

Békén azonban továbbra sem hagyta. Kiutasították Vas megyéből, és így került büntetésből ismét Zalába, Bagodra. Az ávosok azonban itt is zaklatták, de nem hagyta magát. Továbbhelyeztek. 1959-ben Zalaegerszegré, a ferences plébániára került segédlelkésznek. Itt rendelkezők voltak a rendőrtisztek – mondja. Békegyűlésre egyszer sem ment el. Kínálta mindenféle állást, de inkább nem fogadta el.

1962-ben megüresedett a csesztregi plébánia. Nem volt jelentkező, e határsávbán lévő községben, romokban állt a 900 éves templom, pusztultak a gyönyörű Dorfmeister freskók. Itt élt és szolgált közel négy évtizedig. Négyezer tataroztatta a templomot. Az OMF ki is tüntette a szép renoválásért.

A kilencvenes években Baksán és Pórszombaton is felépített egy-egy új templomot. Csesztregen visszakérte az egykori romos katolikus iskolát és azt is újjáépítette. Alapítványt hozott létre melynek neve: KALOT 2000 Kerkai Jenő SJ. Kulturális és Szociális Alapítvány. Népfőiskolaként szándékozik működtetni az épületet.

Papi életének summázata saját szavai-
val: "Örülök, hogy ennyit tudtam tenni a népnek, a hazának." E gazdag papi életutat jutalmazták most a zalai emberek a megyebálón.

Szerdahelyi Csongor (Új Ember)

CSERHÁTI FERENC:

Bezárult a Szent Kapu – tárva marad az Élő Kapu

Kánában javában állt az esküvő, a lakodalom, amikor Jézus anyja megjegyezte: Elfogyott a boruk! Jézus erre ezt a választ is adhatta volna: Ittak már eleget! Erkölszi prédikációt is tarthatott volna a mértéktelen ivásról! Nem ezt tette. Előteremtette nemcsak a kimért fejadagot. Hat korszot színültig tele borral! Az életöröm mindennél fontosabb volt számára - az ünnepi öröm. Azért jött, hogy életünk legyen, teljes életünk! A vizet átváltoztatta borra, az átlagot minőségé, hogy értékes legyen életünk és teljes örömünk. Lehetünk szépek, vidámak, jókedvűek, élvezhetjük értékes kincseit, mert Isten ajándékozta nekünk, a mi örömünkre. Isten boldogságra hívott, és arra, hogy széppé tegyük, ami csúnya, megmeseítsük, ami nemtelen! Örökös feladat! Isten akarata a jólét, az igazságosabb, jobb, szebb világ kialakítása. Isten azt akara, hogy az ember boldog legyen, együttműködjék Vele és így elérje célját.

Az egyház a 2000. év Nagy Jubileumának megünneplésével különösen emlékeztette híveit Isten ember-szerető jóságára, Isten üdvözítő szándékára és akaratára Jézus Krisztusban, akit éppen azért küldött, hogy üdvözítsen minket.

Különös Úrfelmutatás

A Nagy Jubileumi esztendő fényes ünnepséggel zárult Rómában. Újév napját követően a világ jubileumi templomai ünnepi szertartással zárták be szent kapukat. A Szent Péter apostol sirja fölé emelt vatikáni patriarkális bazilika szent kapujának bezárására 2001. január 6-án került sor. Az üresen maradt bazilika helyett a százezernyi hívőserg az ünnep reggelén teljesen megtöltötte a Szent Péter teret, ahol nagyméretű képernyők segítségével követhette az ezerévenként esedékes Nagy Jubileum lezárásának a bazilika atriámból közvetített történelmi eseményét. A szent kapu márványkeretét virágfüzérrel díszítették, két szárnya még nyitva állt, amikor a televízió révén szerte a világon százmilliók követhették a szertartást megkezdő II. János Pál pápa szavait:

„*Testvéreim – fordult a hívekhez a pápa intelmével – miután az örök-kevalóság felé az időben vándorló egyház megünneplelte a mi Urunk, Jézus Krisztus, az örök Ige születésének bi-millennáriumát, összegyűjtünk Isten Fia megjelenésének megünneplésére, az Ur Epifániájára, és hogy a szertartásnak megfelelően lezárjuk a Nagy Jubileum évét.*

Ezt követően a Szentanya a bazilika előcsarnokában a Szentháromság-Istenhez intezte könyörgését:

”*Memyei Atyánk, aki kedveled az életet és teremtményeid életét, aki irgalomban gazdag vagy, tekintés jóságosan a Hozzád imádkozó egyházadra, mely most hálatelt szívvel vesz részt egyszülött Fiad születése két-ezeréves Nagy Jubileumának lezárásán. Fogadd el hálás dicséretünk adományát mindazon ajándékért, amit jószágod folytán kaptunk a jubileumi*

esztendő során. Nagy dolgokat cselekedtél a világszerte élő néped javára, az irgalom és az igazság találkozásán egymással, az igazságosság és a béke csókot váltott, amikor földünk megteremtette gyümölcsét. Dicsérünk és áldunk Téged, Urunk, mert közben a Szent Péter-bazilika szent kapujának bezárását szemléljük, tudjuk bizonyossággal, hogy nem zárul be a te irgalmad ajtaja azok iránt, akik hisznek szeretetedben, és irgalmasságot hirdetnek. Hozzád fohászunk, hűséges Istenünk, hagyd nyitva kegyelmed kincseit és add meg fiaidnak, kiket meghívtál a megtérésre és a megújulásra, hogy állhatatosan kitartsanak az új életben és a világban a reménység tanúi és az egyetértés munkálói legyenek.

”*Add, hogy a Szentlélektől megerősítve földi zarándokútjuk végeztével eljussanak a mennyei Városba, hogy megízleljék az élet fájának gyümölcsseit, és szomjukat oltsák a Bárány trónjánál fakadó forrásból. Neked, Mindenható Atyánk, a mi Urunk Jézus Krisztus által, a Szentlélek-szeretetedben, minden tisztelet és dicsőség, mindörökkön örökké.”*

Ezután csend és kórus-ének következett, II. János Pál pápa a szent kapuhoz lépett, letérdelt a küszöbre, csendben imádkozott, aztán egyszerű mozdulattal becukta a szent kapu két ajtószármát.

Bezárult a szent kapu, lezárult a szentév, ám a folytonosság és a továbblépés jeleként felcsendült a kórus éneke: "Christus heri et hodie, Finis et Principium: Christus Alpha et Omega. Ipsi gloria in saecula! (=Krisztus tegnap és ma, Kezdet és Vég, Krisztus Alfa és Omega, neki legyen dicsőség mindörökké!)"

Százmilliókkal együtt

A Nagy Jubileum véget ért. Vallásos rendezvényeinek során több mint 8,5 millió ember személyesen láthatta a pápát Rómában, a korábbi évek átlagánál – 1,5 millió – hatszor többen. A Vatikán központi sajtóirodájának közlése szerint 2000-ben kereken mintegy 2,8 millió ember vett részt az általános és különleges pápai audienciákon; 4,7 millió a szent-miséken és ájtatosságokon; több mint egy millió ember imádkozott a pápával a déli harangszó és imádság idején; 1,7 millió ember nézte a pápai miséket és ceremóniákat; a szentév eseményeiről 80 ország 126 televízió-állomása közvetített. 25-30 millió ember zarándokolt Rómába, háromszor annyian, mint az 1975-ös szentév idején; 2 millió fiatal ünnepelt együtt augusztus 20-án a világifjúság zarándoklatán; 350.000 munkás május 1-én, a munkások zarándoklatán; 70.000 rendfenntartó, irányító, tolmács, segédkező teljesített önkéntes szolgálatot; 50.000 rendőr gondoskodott a mintegy 200 nagy ünnepi rendezvény biztonságos lefolyásáról; 150 milliárd márka volt az olasz turista hivatal pénzforgalma, ennek egy harmada éjszakai szállások költsége; 25 milliárd márka adósságot engedtek el a nemzetközi pénzüntézetek az elszegényedett afrikai és latin-

amerikai országok adósságaiból; 13 milliárd márkát fektetett be Róma restaurálásába az olasz állam, Róma városa és a privát vállalkozók, előkészületül a szentévre; 1060 akkreditált újságíró 58 országból; 400 órára tehető az olasz televízió közvetítése egyenes adásban. Nézők száma: 257 millió, csupán Olaszországban; 3 gyerek született a római fő bazilikákban, elsősegélyes ügyeleti szolgálattal;

800.000 napi látogatója volt általában a Vatikán www.jubil2000.org honlapjának, amely 30.000 oldalt tesz ki és 11 nyelven készült; ezzel a 2000. év legsikeresebb interaktív kínálatának bizonyult.

Titkos csodák

De ki képes felmérni a kegyelem csodáit az emberi szívekben, lelkekben? A számoknál bizonyára sokkal fontosabb a zarándokok lelkében végbement változás, a megtérés, a sok jó elhatározás és ima, a kibékülés és újrakezdés Istennel, mindaz, ami az emberek belsejében történt világszerte, a nagy titok, amelynek egyedül Isten a tudója. A Nagy Jubileum központi bizottságának főtitikára, Crescenzio Sepe érsek – januártól bíboros – az egyik sajtókonferencián Isten csodájának nevezte a Jubileum vallási, kulturális és szociális téren elért eredményeit, arról beszélt, hogy világszerte meglepően nagy érdeklődés mutatkozott a vallási részvétel és a „*felnőtt, érett keresztény hit*” iránt. Több országban első alkalommal emlékeztek meg a Szentévről: Szudánban, Kínában, Észak-Koreában és néhány közép-ázsiai országban. Olaszországban megemelkedett a gyónások száma és a Mária kegyhelyeket is többen keresték fel, mint korábban. Az együttműködés a sajtó és médiák szakembereivel annyira sikeresnek bizonyult, hogy ezt tovább kell fejleszteni. A pápa kéréseinek megfelelően a szegény államok adósságainak elengedésében komoly előrehaladás történt. A fiatalok érdeklődése az igazi keresztény értékek iránt majdhogyan zavart keltett a rendezők körében. „*Novo millennio ineunte*” – A harmadik évezred kezdetén című apostoli levelében a pápa különösen méltatta mindezeket.

Mindig nyitva

A szent kapu bezárult, de tárva marad az "élő kapu", továbbra is nyitva marad az út, az igazság és az élet Jézus Krisztusban. Benne folytatódik az Úr kegyelmi esztendeje. A Krisztussal megújított találkozás a Jubileum igazi öröksége, melyet megőrizve a jövő számára kell hasznosítanunk. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy őriznünk és ápolnunk kell örökségét, a szilárd krisztusi hit és életszentség útján kell keresnünk boldogulásunkat, a földi jólétet és az üdvösséget. Továbbra is gondunk kell legyen az elmélyült személyes és közösségi imára, különösen az eu-charisztia ünneplésével, a kiengesztelődés szentségére és a szolgáló szeretet gyakorlására, a szegények és a rászoruló, egyének és közösségek megsegítésére.

A szent kapu bezárult, de az „*élő Kapu*”, Krisztus, akit jelképez, örökké nyitva marad. A jubileum lelkesültsége után nem választhatjuk a szürke hétköznapok tétlenségét. Ellenkezőleg. Gondoznunk és ápol-

nunk kell a Nagy Jubileum örökségét. Jézus Krisztus és Szentlelke erejével kitartóan kell haladnunk égi Atyánk, égi hazánk felé, ahol a lelkünket örök otthon várja. ■

Anyák napjára

Anyámnak

*Termő ékes ág, te,
jó anya,
életemnek első
asszonya,*

*nagy meleg virág-ág,
párna-hely,
hajnal harmatával
telt kehely,*

*benned kaptam első
fűszket,
szívem a szíveddel
lűkített,*

*én s nem-én közt nem volt
mesgye-hegy,
benned a világgal
voltam egy.*

*Álmod obleidbe újra
visszatér-
álmod obleidbe újra
visszatér!*

*Alabástrom bálvány,
jó anya,
életem hatalmas
asszonya,*

*szemed Isis smaragd-dísz,
tisza, szép,
hajad Pallas bronz-sisakja,
színe ép,*

*csak arconon lett keményebb
minden árny,
mint a déluáni égen
vércse-szárny.*

*Első szép játékom,
jó anya,
gyermekésem gazdag
asszonya.*

*A kamaszkor töled
elkuszált,
szemem a szemedbe
nem talált.*

*Így tündötem: „Mért szült,
mért szeret,
ha örökre élni
nem lehet?”*

*Énmiattam anyi mindent
öl, temet!
Mért nem tett a hóba inkább
engemet!”*

*A kamaszkor töled
elkuszált,
férfi szívem újra
rád talált,*

*férfi-szívem a szívedre
rátalált,
megköszön most percet, évet
és halált.*

*Álmod karjaidba
visszatér,
álmod karjaidba
visszatér...*

*Erős ház, szép zászló,
jó anya,
sorsomnak nyugalmas
asszonya.*

*Majd ha cseppig átfolyt
rajtam mind e lét,
úgy halok az ő-ségészbe,
mint beléd.*

1937

Weöres Sándor (1913-1989)

Madridi levél

Buddha és Jézus képe

Pár hete kevesen ismerték nyugaton Bamiyan nevét és az óriás Buddha szobrokat, s néhány hónap múlva ügyük talán fejedésbe is merül ismét. Közben azonban foglalkoztatta az UNO-t, az UNESCO-t, sok ország kormányát. Megengedhetetlennek tartották másfélezer éves műalkotások elpusztítását, a világ legnagyobb Buddha szobrait. Az afgán talibánok viszont nem sokat törődtek a tiltakozásokkal. Őket csak a „hamis istenek imádságának veszélye” érdekelte; eszükbe sem jutott, hogy a buddhizmus nem ismer isteneket. Sokan emlékezették rá, hogy a mohamedánok – bár kivételekkel – tisztelben tartották a régi kultúrák és más vallások emlékeit, újabban pedig nemzetközileg el is ítélték a világ örökségének részét képező műemlékek megrongálását, mint a dubrovnikai (Ragusa-i) kikötőt 1991-ben.

Mindez kifejezésre is jutott az UNESCO volt spanyol főtükérával készült interjúban. Ennek során azonban Mayor Zaragoza mindig ott kötött ki, hogy nagyobb tiltakozásra érdemes a lakosság helyzete: a nőké, akiket nem kezelhetnek kórházban, a lányoké, akik nem mehetnek iskolába, a gyerekéké, akik nem labdázhatnak és nem eregethetnek sárkányt. Mindez valóban vallási és belügy volna?

Képrombolók többször akadtak azóta, hogy Mózes összeölte az aranyborjút. A bizánci birodalomban majdnem polgárháború lett a szent ábrázolások kérdéséből, ha nem is csak abból. Az azonban, hogy ilyen problémák támadhatnak a XXI. században és ilyen politikai-társadalmi rendszer létezhet, igazán sok. Annál is inkább, mivel ott sok Buddhának görög vonásai voltak, a régi Baktriában, a „selyemút” perzsa, indiai és görög befolyások találkoztak és vallási türelmesség uralkodott.

Amikor ez a levél íródik, még nem kezdte meg a Jézusról szóló, Isten Fia című sorozat sugárzását a BBC és a France 3. Így csak arra támaszkodhatunk, amit a sajtó közölt róla: arra vállalkoztak, hogy a legmodernebb technikai eszközökkel – és jó adag fantáziával – rekonstruálják a Názáreti Jézus arcát!

Az egész azzal kezdődött, hogy pár éve Jeruzsálemben útépitéskor egy I. századi, zsidó temetőre bukkantak. Onnan választották ki egy reprezentatív tekintetű koponyát s azt „öltöztették fel” a törvényszéki rekonstrukciónál használt módszerekkel. Az eredmény meglepő, vagy talán inkább meghökkentő volt: egy erős járomcsontú, nagyorrú, göndör hajú, szakállas, barnás bőrű férfi, „amilyen ma is sok látható Jeruzsálem utcáin”.

Mondanunk sem kell, hogy az eredmény nagyon is vitatható. Attól eltekintve, hogy Joe Zygus régész tévedhetett a megfelelő koponya kiválasztásában, Jézus tucatember kellett hogy legyen? Megállapítható egy koponyából, hogy tulajdonosa göndör hajú és barnás bőrű volt-e? Nem volna fontosabb az arcvonaloknál az arckifejezés? Ezzel a Jézussal aligha tudnánk valamit kezdeni, szinte lehetetlen látni benne az Isten Fiát...

Jean Claude Bragard, a sorozat producere egy nyilatkozatban úgy vélte, a régészet és az anatómia többet mondhat Jézus arcáról, mint a művészet. Én azonban mégis a művészetnél maradok. Jézus arcának igazi vonásait megjeleníteni bizonyára nem tudja senki. A művészek azonban századok óta éppen azt keresték, amit a régészet, az anatómia és más tudományok megragadni nem tudtak. A kísérlet viathatalanul érdekes. Erdeme

DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A „HIT ÉS ÉSZ KAPCSOLATA”

II. JÁNOS PÁL enciklikája

7. fejezet: A mai teológia kihívásai

A Szentírás egy emberképpel ajándékoz meg minket. Kiviláglik belőle, hogy a tapasztalható valóság nem egy abszolútum, az ember maga Isten kép-mása ugyan, de teremtett képmása. Az ember abszolút függetlenségének az elképzelése tehát csak illúzió. Az erkölcsi rossz nem az anyagra vezethető vissza, hanem az emberi szabadság rendetlen gyakorlására. Az Írás rámutat az élet értelmére, Jézus Krisztusra. Ez a hívás a filozófus számára, hogy ne szűkítse be önmagát, hanem nyíljék meg a misztérium felé. A világ és az emberi élet nem értelmetlen valami, mert minden Krisztusra irányul, akinek a misztériumában válik érthetővé Isten és ember.

A pápa megállapítja, hogy a mai kornak jellemzője a dolgok értelmének a krízise. Nem mintha nem lennének különböző nézetek és elméletek az életről, de az adatok és tények kavargásában sokan úgy érzik, hogy nem is érdemes a dolgok értelmét kutatni. A radikális kétkedés könnyen a szkepticizmusba nihilizmusba torkollik. Ez viszont egyre jobban arra vezeti az embert, hogy az immanencia korlátaiba zárkózzék és elveszítse a kapcsolatcaival való kapcsolatot és ezzel együtt az igazság igényét is.

Isten kinyilatkoztatott igéje ismeretnek – mely a filozófia segítségével történik – meg vannak a maga követelményei. A filozófia csak bizonyos feltételek mellett alkalmas erre a teológiával való együttműködésre. A pápa három követelményt sorol fel. Először is kell, hogy a filozófiának bölcsesség jellege legyen, ami annyit jelent, hogy az élet végső és átfogó értelmét keresse. Ez főképpen manapság szükséges, mert a technika hatalma annyira megnövekedett, hogy ha nem rendeljük alá végső emberi értékeknek, csakhamar embertelen, pusztító hatalommá fajul. Másodszor, ezt a bölcsességi szerepet csak egy igaz filozófia vállalhatja, azaz egy filozófia, mely nemcsak utilitarista, funkcionális szerepet tölt be, hanem a teljes és végső igazságra, azaz a megismerés tárgyi lényegére irányul. A II. Vatikáni Zsinat „Gaudium et Spes” konstitúciója is kiemeli, hogy az értelmünk, részleges gyengesége ellenére, az érthető valóságot bizonyossággal meg tudja ragadni. E két követelményből folyik a harmadik: az értelmi ismeretnek metafizikai dimenziója is kell, hogy legyen. A bölcsességi ismeretnek a végső alapja a legnagyobb jónak, azaz Istennek az ismerete, akit csak létfilozófiai ismerettel lehet megismerni. Egy kedvenc gondolata a pápának az is, hogy a személy az a kiváltságos hely, ahol az ember szellemi ismerete révén találkozik a létezés aktusával. Ez alapozza meg a személy méltóságát.

Egy merőben fenomenologikai vagy relativista filozófia nem tudna segítségünkre lenni az isteni ige mélyebb ismeretében, melyet az Írás mindig feltételez. Ez pedig szükséges az erkölcsi élet megítélésére is, melyről a Szentírás feltételezi, hogy objektíve igaznak kell lennie. A pápa ezért hangsúlyozta, hogy az embernek meg van a képessége, hogy a

az, hogy elgondolkozott, s arra a következtetésre jutott, hogy „nem ez az én Jézusom”, az Ő képe nem jöhet temetőből...

Rónai Zoltán

létnek a transzcendens, metafizikai dimenzióját, noha csak tökéletlenül és analogikusan, de biztonsággal meg tudja ismerni. Amikor az ember megismeri létezés aktusát, ezt az ismeretet a létezés metafizikai reflexiójának lehet nevezni. A pápa az ezredforduló nagy kihívását abban látja, hogy sikerül-e végrehajtani az átmenetet a jelenségtől az alapig, azaz a tapasztalati tudástól a metafizikai megértéshez. A pápa a maga részéről ajánlja a filozófusoknak az egyház hagyományának a tanulmányozását, mely a metafizikai ismerettel való egysége folytán, lehetővé teheti, hogy az első századok metafizikai ismeretéhez ezek visszatérjenek.

A pápa felsorolja a mai kor veszedelmes nézeteit. Csak röviden utalunk rájuk. Az egyik az eklekticizmus. Egyes teológusok úgy válogatnak a különböző filozófiai nézetek közt, mint tót a vadkörteben, azaz nem törődnek a nézet igazságával. Egy másik veszély a hisztoricizmus. Abban áll, hogy nem fogadják el az igazság változatlanságát és azt hiszik, hogy ami az egyik korszakban igaz volt, a másikban érvényét veszítheti. Mások, – ez a modernizmusnak egy fajtája – összetévesztik a pillanatnyi hasznosságot az igazsággal, a teológiában is nem azt tartják mérvadónak ami önmagában igaz, hanem ami hasznos. Ez a keresztény vértanúk megcsúfolása, akik nem földi életük fenntartása hasznát keresték, hanem egy hitigazságért inkább életüket adták.

Veszélyes a szcientizmus nézete is, mely a pozitív tudományok érvényét elismeri ugyan, de a vallási, teológiai, sőt az etikai és esztétikai tudományokat a fantázia világába száműzi és a metafizikai értékeket az érzelmi élet termékeivé silányítja. Mivel ilyenformán a metafizikai ítélet kimaradt az etikai értékekből, sokan azt hiszik, hogy erkölcsileg elfogadható minden, ami megvalósítható. Közel áll e tévedésekhez a pragmatizmus, amely értékeleiből kizárja az etikai megmondolást s mindent megengedettnek tart, amit a társadalom valamilyen parlamentszerű többsége elfogad. Mindezek a tévedések egy általános felfogáshoz, egy közös horizonthoz vezetnek, melyet találon nihilizmusnak lehet nevezni. A pápa természetesen nem utasítja el a filozófia és teológia segéd tudományait, pl. a logikát, nyelvfilozófiát, antropológiát mint olyant, sőt elismeri, hogy általuk a filozófia és a bölcsesség öröksége sok részletterületen gazdagodott.

Egyesek korunkat értéktagadó nézetei miatt posztmodern korunk nevezik. Ennek a kifejezésnek különböző értelme is adnak, de a lényegét nem egészen alaptalanul abban a felfogásban lehet látni, hogy mindenfajta ismeret kritikai bizonyosság ideje lejárt, semminek semmi értelme sincsen, mulandóság jegyében kell életünket tengetni. Az új évezred két ellentétes felfogással köszönt reánk. Egyrészt egyesek még mindig nem mondanak le arról az optimista nézetről, hogy az ember a technikai vívmányok következtében sorsa irányítását maradéktalanul önnön maga tudja kézbe venni. Mások inkább a nihilizmust tartva szem előtt, megrettennek korunk szörnyűségeitől és századunk legaggasztóbb fenyegetését a kétségbeesés kísértésében látják.

Folytatjuk!

Londoni levél

Anglia és Wales új bíborosérseke

Cormac Murphy-O'Connor hatvan-negynégy éves Westminsteri érseknek, aki nemrég lépett az elhunyt Basil Hume örökébe, nem kellett sokat várnia a bíborosi kinevezésére, váratlan gyorsasággal emelte kardinálissá a Szentatyá, ami nem csoda, hiszen a Vatikán nagyon jól ismeri emberi jó tulajdonságait és a középutas, diplomatikus egyházpolitikai elképzeléseit.

A London közelében fekvő egyetemi városban, Readingben született, mélyen hívő, ír katolikus családban. Orvos apja vándorolt át Angliába Corkból. Őt testvére van, ebből kettő szintén pap. Amikor négy éves korában megkérdezték, mi akar lenni, azt válaszolta: „Orvos vagy pápa”. Tizennégy évesen azután elhatározta, hogy Isten szolgálatába áll, és tanulmányait a római angol szeminiáriumban kezdte meg. A két méter magas fiatallembert örömmel veték be a kisapok rögbi csapatába. A műkedvelő előadásokon pedig a lírai tenor hangjával aratt elismerést. 1956-ban szentelték fel, s ekkor angliai plébániákra tért vissza, majd a liberális nézetéről híres Porstmouthi püspök titkára lett. 1971-ben nevezték ki a római angol papnevelde rektorává. Ekkor létesítette kiváló kapcsolatait a Vatikánnal. S ő kisérgette Cogan Canterbury érseket, amikor az anglikán egyház fő történelmi fontosságú látogatást tett 1977-ben VI. Pál pápánál.

Arundel és Brighton püspökeként ismét Angliában szolgált. A papjai szerették emberiségéért és jó döntéseiért. Amikor egy érse felmerült Basil Hume Westminsteri érsek utódlásának a kérdése, sokan számítottak arra, hogy ő lesz az új angol katolikus egyház fő. Az egyik fiúver még fogadott is erre egy fogadóirodában. Érseksége első hónapjai során állítólag kissé felbosszantotta II. János Pál pápát, mert megpendítette, nem kelene-e idővel megoldást keresni a pápi nőtlenség problémájára. De a Szentatyá azután megbékélt, amikor Murphy-O'Connor a skót Winning bíborossal együtt jelentette ki, hogy embert nem szabad klónozni, még kísérleti célokra sem. S még inkább tetszhetett a Vatikánnak az érsek azon döntése, hogy helytelen volt figyelmen kívül hagyni a vallásos katolikus szülők akaratát, amikor úgy operáltak szét két szíamit ikret Angliában, hogy előre tudták, az egyik csecsemő nem maradhat életben. A szülők nem akarták földalozni a műtét során valóban elhunyt gyereket.

Cormac Murphy-O'Connor olyan időszakban vette át az angliai és a walesi katolikus egyház vezetését, amikor fogy a rendszeres templomba járók száma és kevesebben jelentkeznek a papi pályára. De karakterére jellemző amit érseki prédikációjában mondott: „Ha borult az ég, élesebben világít a fény”.

Sárközi Máttyás

Szolozsma

Máriát dicsérelő a hívek
A kis temetőből szól az ének,
Mária a mi menedékünk
Számnyal a könyörgés az ének.

Keresztények segítségé,
Szomorítak vigasztalója –
S mintha az édesanyám hangja
A többi közül kiközögné.

Juhász Gyula

VÍZ LÁSZLÓ:

A "néma tanú" ismét beszél

A címben szereplő néma tanú nem egy szövevényes bűnügy kulcsfigurája; II. János Pál pápa e szavakkal nevezte meg a torinói halotti leplet, éppen akkor, amikor az 1988-ban elvégzett C-14-es radiokarbon kormeghatározó vizsgálatok elfogadhatatlan eredményei következtében az ereklye hitelessége világszerte a viták középpontjába került. A szent lepel nem ikon, hanem ereklye, mondta a pápa, néma, de nagyon is beszédes tanúja Jézus történetiségének, szenvedésének, halálának, és – ha elfogadjuk a tudósok többségének állításait – feltámadásának is.

Tekintettel a jubileumi évre, tavaly is megrendezték a torinói dómban a szent lepel kiállítását, amely ismét több millió látogatót vonzott az egykori szárd királyság fővárosába. Augusztus 27-29. között tartották meg a „*Sindone 2000*” jellegű nemzetközi szindonológiai kongresszust Orvietóban. A kongresszus alkalmával a lepel tudós kutatói felmérték és nyilvánosságra hozták azokat az újabb eredményeket, melyeket a világ minden táján dolgozó szindonológusok az előző kongresszus óta elérték.

Porról porra

Max Frei neves svájci kriminológus és botanikus az 1978. évi II. nemzetközi szindonológiai kongresszuson jelentette be, hogy a 436 cm hosszú és 110 cm széles, Jézus vérző sebekkel borított teste frontális és dorális oldalának lenyomatszerű képmását mutató halotti kendőből pomintát vett, melyben 49-fajta növényi virágport tudott azonosítani. A pollenek virágainak tenyészhelyei világosan mutatják az utat, melyet az ereklye Jeruzsálemből, Edessán és Konstantinápolyon keresztül Franciaországba, illetve Olaszországba megtett.

Max Frei halála után is folytatódott a lepelben található pollenek kutatása, és nemcsak katolikus tudósok bevonásával. Avionam Danim, a jeruzsálemi egyetem zsidó professzora úgy nyilatkozott, hogy – tekintve a pollenek összetételét – a lepel csakis a Közép-Keletről származhat. A pollenek 27,3%-át a Gundelia tournefortii nevű növény virágpora teszi ki, ami a Közép-Keleten honos, és Izraelben februártól májusig virágzik. E tény meghatározta azt az időszakot is, amikor a növény virágait a gyászolók a halotti kendőre vagy a holttestre helyezték.

Hasonlóképpen sikerült azonosítani a Zygophillum dumosum nevű növény virágporát, ami Izraelben, Jordániában és a Sínai-félszigeten honos. A legészakibb földrajzi hely, ahol a növény megterem, 15-30 km-re fekszik Jeruzsálemtől, a Jerikóba vezető út és a Jordán folyó között.

Oswald Scheuermann német fizikus és lepelkutató magán a lepel, az arc képmásától jobbra eső területen a lepelre valaha ráhelyezett virágok körvonalait fedezte fel. Azonosítható volt a Chrysanthemum coronarium, a Cistus creticus, a már említett Gundelia tournefortii a vállon, továbbá a Zygophillum dumosum a képmás mellett és a Pistacia lentiscus a fejtől balra. Valamennyi Palesztinában honos növény.

Virágok üzenete

A golgotai események idejének meghatározása szempontjából különösen érdekes a Capparis aegyptia nyomainak felfedezése, ez a növény ugyanis egyetlen napig virágzik. A virágok hervadtági foka alapján pedig 2-3 napra becsülhető azt az időt, amelyet letépett állapotban töltöttek a sírban, amikor az „esemény” – mely a virágok körvonalait rögzítette a kendőn – bekövetkezett.

Ami még a növények előfordulását

illeti, egyetlen összefüggő foltja van a Földnek, ahol a Zygophillum dumosum, – Cistus creticus, a Gundelia tournefortii

Krisztus-arc a Szent Leplen

tii és a Capparis aegyptia együtt is előfordulnak: Jordánia északnyugati területének egy keskeny sávján, Júdea hegyein és a sivatagban, illetve Jeruzsálem környékén.

E tények alapján bizonyítottnak tekinthető – mondják a kérdéssel foglalkozó kutatók –, hogy a holttest mellé virágokat helyeztek, melyek együttesen csak Izraelben fordulnak elő, és az év első hónapjaiban virágoznak. Feltehetően Jézus temetése alkalmával (a 30. év április 7-én) tették a virágokat a lepelre, és formáikat legkésebb pár nap múlva vitte át az „esemény” – a feltámadást kísérő fény- és hőjelenségek, illetve energiasugárzások együttese – a halotti kendőre.

Sebek és vérfojtok

Oswald Scheuermann még egy további szenzációs felfedezésről számol be a Der című, politikai és vallásos kérdésekkel foglalkozó magazin ez évi 7-8. számában. Günther Schwarz evangélikus teológus és az arameus nyelv és irodalom kutatója a hátoldali képmáson, derékmagasságban szürkeudvarral körülvett, vérző sebeket derített föl, amelyek valószínűleg a jellegzetesen csomózott római béklyókötéltől származnak.

Ez a foglyakisérésnél használt eszköz Poncius Pilátus idejében is rendszerszerű volt, és bizonyos, hogy Jézus elfogásánál, majd Annás és Kaifás házába, illetve Heródes palotájába történő elvezetésekor is alkalmazták. A szorosra húzott béklyó okozója lehetett a mély és fájdalmas sebeknek.

Varrás, fehérités

Mechtild Flury-Lemberg, neves svájci protestáns textilszakértő, kinek a véleményét már többször kikérték a szent lepel anyagával kapcsolatos szakkérdésekben, nemrégiben úgy nyilatkozott, miszerint a lenvászon, illetve a kendő előállítási technikája még a részleteket illetően is beleillik az ókori zsidó kul-

túrkörbe. Az anyag szegélyvarrása a csaknem láthatatlan „vaköltéssel” történt. Ez a fajta varrás az első századból fennmaradt textil maradványokon is előfordul, például a Vöröstenger környékén és az izraeli Masada erődben talált leleteken.

Az anyag tisztítását minden valószínűség szerint még a szövés előtt a fonál szappanfűvel (saponaria) történő fehéritése útján végezték. Ezt az eljárást egészen a 8. századig alkalmazták.

Hogy a lepel képmásának keletkezése összefügg a Jézus feltámadását kísérő, imént említett energiák megjelenésével, már sok évvel ezelőtt felmerült a szindonológusok feltételezései között. A képmást megjelenítő, különböző árnyalatú foltok ugyanis egyértelműen erre utalnak. Armand-Aaron Upinsky, az egyik legkiválóbb francia kutató nemrégiben újabb jelenséget hoz összefüggésbe az ismeretlen „energia-fluxus” fellépésével. Eszerint ez az energia nemcsak megpörkölte, illetve dehidratálta a kendő anyagát – és ezáltal létrehozta a frontális és dorzális oldal képmását –, hanem oka lett az ún. „fibrinolízisnek”, a megalvadott vérrögök „újrafolyósodásának”, és a tökéletes, a sebek alakját pontosan felvevő véryomoknak. Sőt, a holttest – már John Jackson amerikai fizikus által felvetett és azóta széles körben elfogadott – „anyagtalanságának” is (Entmaterialisierung), ami annyit tesz, hogy Jézus teste a feltámadás pillanatában megszűnt anyagnak lenni. Ez a feltámadt test, amelyet a teológia „meg-

dicsőült” testnek nevez, jelenik meg többször is a tanítványoknak (igaz, hogy néha nehezen ismerik fel), de természetes testként viselkedik: halat eszik az apostolok szeme láttára, és Tamás apostol meg is tudja érinteni.

Jel és jelentés

Természetesen Jézus feltámadása nem pusztán a hátrahagyott lepel látható képmás tulajdonságaiból következtethető – vagy inkább megsejthető –, a világ természetes rendjén kívüli egyszeri esemény, mely próbára teszi minden képességünket és képzelőerőnket, hanem Urunk messiási voltának egyértelmű jele, amire maga Jézus is hivatkozott.

Ekkor néhány írástudó és farizeus így szólott hozzá: „*Mester, jelet szeretnénk tőled látni.*” „*A gonosz és házasságtörő nemzedék jelet kíván – válaszolta –, de nem kap mást, csak Jónás próféta jelét. Amint ugyanis Jónás próféta három nap és három éjjel volt a hal gyomrában, úgy lesz az Emberfia is három nap és három éjjel a föld szívében...*” (Mt 12,38-40)

Jézus szavai a feltámadásra utalnak, a feltámadás körülményei a szent lepel egészen különleges és egyedülálló sajátosságairól vallanak, melyek némileg megsejtetik a képmások keletkezésének titkát. Amelynek kutatása minden hívek ember örök vágyából kapja az ösztönzést, melyet az Írás így fejez ki:

„*Arcodat akarom keresni, Uram...*” ■

FIATALOKNAK

Húsvét 5. vasárnapján olvassuk a Szent János Evangéliumból: „*Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.*” (Jn.13, 31-32)

Ha idegen országba utazunk, természetes, megszokott dolog, hogy a határon fel kell mutassuk útleveleinket. Az, aki arra illetékes, fényképünket és arcunkat összehasonlítja tudni akarja azt, hogy kik vagyunk, melyik ország polgárai, mi az úti célunk. Ha a saját útlevelemben ragasztott fényképre nézek, azonnal felülök: valami változott. A múlt idő kérdeszeti velem, vajon az a hajdani, vagy mostani az igazi arcom. Egyáltalán rám lehet-e még arról ismerni?

Sokszor megállapítjuk valakiről: „most megmutatta igazi arcát”. Talán valakit új oldaláról ismerünk meg, valami olyat mond, tesz, amit nem vártunk el tőle. S ha ez a „valami” rossz, megvetendő, azonnal kész az ítélet. Képmutató, eddig álcát viselt, meghamisítva a valóságot, orunknál fogva vezetett. Érdekes, ha az a váratlan, nem feltételezett „valami” jó, szép, meglepően értékes, szinte mindig elfelejtjük megjegyezni azt, hogy „valóban” jó, szép, meglepően értékes, szinte mindig elfelejtjük megjegyezni azt, hogy „valóban” ez az ő valóságos arca.

Mennyire más szemmel nézi Jézus az embereket, minket. Ha Ő tudni akarja azt, hogy kik vagyunk, hová is tartozunk, nincs szüksége fényképes igazolványra, útlevele. Vigasztaló még az, hogy múltunk sem érdekli, az eddig megtett göröngyös, tétovázó utunk sem. Ő a jót, a szepet keresi arconkon, arról akar minket felismerni, hogy szeretettel vagyunk egymás iránt. Ilyen egyszerű. Vagy mégsem? Néha az, ami a legegyszerűbbnek tűnik, az a legtermészetesebb, az az igazán nehéz. Mert milyen egyszerű

volna, ha iratainkba, a ránk többé-kevésbé hasonlító arckép mellé, ez is be lenne írva: „Krisztus követője, keresztény”. De tudjuk ez sem Jézusnak, sem embertársainknak nem volna elég. Ők többet várnak tőlünk. Az élet, a keresztény tanúságtétel sokkal több egy hovatartozást tisztázó egyenruhánál, vagy egy iratba rőt megjegyzésnél. Tetteink, szeretetünk fedik fel igazi arcunkat. Ezt keresi, kutatja bennünk mindenki, mert erről, csak erről akarnak felismerni minket és nem valami avuló, sárguló fényképes igazolványról.

Pál atya

Anyák napjára

Anyuska régi képe

Jaj de édes.

Itt oly fiatal még. Tizenhat éves.

Mellén egy nagy elefántcsont kereszt. De dús, komoly haján, bársonyruháján titkos jövőndök szenvedése rezg. Keze ölében álmódosva nyugszik karperecek, gyűrűk súlya alatt, és könnyen az asztalra könyökölve, feje előrebillen hallgatag.

Oly idegen így. Olyan ismeretlen. Tündéri ábrándok menyasszonya. Csak a szeme nevet rám ismerősen, két mélabús, merengő voila.

Csak kék szemében ismerek magamra, mely eljövendő álmoktól homályos s rettegve a bús végtelenbe réved.

A lelkem már kötötte szállidos...

Kosztolányi Dezső (1885-1936)

LEVÉL ERDÉLYBŐL

Új évezred, új század kezdődött és mi erdélyi magyarok új államfővel, új kormányval, új emberekkel indulunk egy ismeretlen jövő felé. Reménykedünk, hinni akarunk egy jobb jövőben, mert ha még a hitünk se lesz, ha a reményeink is elfognak, akkor eltűnünk a történelem sülyesztőjében.

A székely ember sorsa mindig is állandó küzdelem volt. Küzdünk jogainkért, fennmaradásunkért, hogy a szülőföldünkön teremtsünk megélhetést, jó életet, biztos jövőt magunknak és utódainknak. Mert: „igaz ügyért küzdeni akkor is kötelesség, amikor a sikerhez nincs remény.” és „Amely nemzet önmagát elhagyja, sorsát megérdemli.” E két intelmet a haza bölcsétől, Deák Ferencről tanultuk.

Új vezetőink lehet szigorúbbak lesznek hozzánk, mint az előzőek voltak, de nem hiszem, hogy visszatérjen az 1989 előtti pokoli rendszer, amikor még azt a szót, hogy Magyarország – sem mertük hangosan kimondani és nemzeti színtű szalagot is csak az látoit, aki szülei imakönyvében rejtgetett szalagdarabkát láthatta (ha a szülők meg merték mutatni gyermeküknek).

Az én magyarországi utam is arra az időszakra esett, amikor tombolt az elrománosítási szándék, a Ceausescu uralom vége felé, amikor bűnnek számított, ha az ember magyarnak vallotta magát. Ennek az utazásnak egy megrázó eseményét szeretném elmondani.

Kecskeméti barátaim mindent meg akartak mutatni, amit egy erdélyi magyarnak látnia kell, de én is kértem, szeretném látni, milyen az Alföld, melyet Petőfi szebbnek talált a Kárpátok koszorújánál és a Petőfi szülőházára is kíváncsi voltam. Így láthattam az alföldi tanyákat, a Bugac pusztát, ahol a szürke gulya legelt, és ment a juhász a számaron, láttam a gyönyörű lovakat, a pityke mellényes, fehér, bőgatyás csikósokat a karikás ostorral – gyönyörű élmény volt valóban. Fényképeztem is szorgalmasan, hogy irthon is tudjam majd megmutatni, mi van odaát, mit láttam. Aztán elmentünk Petőfi szülőházához is. Olyan alázattal és hódolattal bámultam a házra, mintha templomba mennék. Beléptünk a házba és ott ért a döbbenet. A szoba jobb sarkában volt egy magas ruhafogas és rajta rengeteg nemzeti szín szalag, szélesebb, keskenyebb, hosszán le a földig érték. (Az emlékkoszorúkról leszedett szalagok voltak). Csak álltam ott, és néztem ezt a soha nem látott csodát. Kísérőm azonnal észrevette a rázműködő érzelmeket, megértően a vállamra tette a kezét és ő is állt némán, csak a múzeum őr beszél és invitált volna beljebb, de én a szalagok felé indultam el és kinyújtottam a kezem, hogy megérinthessem. Szólni nem tudtam, de potyogtak a könnyeim. A múzeum őr is megsejtett valamit, mert megkérdezte: – Honnan tetszettek jönni? – Barátom Erdélyből jött, a Székelyföldről – válaszolta kísérőm. – Értelm már! felelt az őr. Aztán megnéztük az emlékszóbat és egyebet, de bennem csak a sok nemzeti színű szalag emléke maradt meg igazán, amit nem mertem lefényképezni, képté a szívemben hoztam haza.

Soha nem tudtam megérteni, miért kell a nemzetkell eltítani a jelképeit, szokásait, miért kell megölni benne a hazája és fajtája iránti szeretetet? Kinek használ ez?

A tiltás konokságot, ellenállást szül.

Talán az egyesült Európában mindez megoldódik majd!

Adja a Jó Isten! ... De mikor érünk mi oda?!

Finta Etelka, Futásfalva

„Ad limina” látogatáson

Miklós házy Attila püspök jegyzete

Január 23-án indultam el Torontóból az ALITALIA repülőgéppel és kényelmes 9 órás légi út után érkeztem a római Fiumicino repülőtérre, ahol msgr. Németh László várt és rögtön elszállított autójával a Vatikánban levő Casa S. Marthae-ba. Ezt nemrégén építették a konklávéra érkező bíborosok számára, de közben a püspökök is használják. Szép, modern, új épület, nővérek gondozzák. Az épület csak néhány méterre van a Szent Péter Bazilika sekrestyéjétől, ami különösen esős időben jó, hiszen onnan be lehet járni majdnem az egész Vatikánt. Estére aztán megérkeztek a magyar püspökök is, akik természetesen Magyarországról jöttek a MALÉV-vel. Összesen 23 magyar püspök vett részt ezen a kilenc napig tartó látogatáson. Az „ad limina” látogatásnak, mely minden püspök számára öt évenként kötelező, hármas célja van.

– Elsősorban zárandoklat és imádságok tisztelgés az Apostolok sírjánál, ami főképpen a Szent Péter és Szent Pál baltika meglátogatását jelenti, de szokás a Lateráni Bazilikát és a S. Maria Maggiore-t is felkeresni.

– Másodsorban a Szentatyával találkoznak személyesen a püspökök, hogy beszámoljanak egyházmegyéjükéről. Így a pápa nagyon jól van informálva a világ-egyház helyzetéről.

– Harmadszor a püspökök végiglátogatják a különböző vatikáni hivatalokat hivatalos ügyek elintézése végett, és hogy eszmecserét folytassanak az egyház ügyeiről.

Január 25-én, a Keresztény Egységért való imahét befejezésékképpen, d.e. mindnyájan busszal a Szent Pál Bazilikába mentünk, ahol a Szentatyá is megjelent, és közösen imádkoztunk a különböző egyházi felekezetek képviselőivel. Főleg a keleti egyházak voltak képviselve ezen az ökumenikus ige-liturgián, de ott volt egy anglikán püspök is, és a református, meg lutheránus egyházak képviselői is.

Január 26-án mindnyájan elmentünk a Klérus-kongregációba, mely a papok ügyeivel foglalkozik. Ennek prefektusa Castrillo-Hoyos bíboros, titkára pedig a magyar Ternyák Csaba érsek. A tárgyalás fő témája itt leginkább a paphiánnyal kapcsolatos probléma volt. Reggelként általában a házi kápolnában koncelebráltunk mindannyian, de 27-én reggel elmentünk a Szent Péter Bazilika kriptájában levő Magyarok Nagyszönya kápolnába, amit 1980-ban szentelt fel a pápa. Délelőtt a Hittani Kongregációba mentünk, ahol Josef Ratzinger bíborossal és Bertone érsekkel találkoztunk. Elbeszélgettünk a „Dominus Jesus” deklarációval kapcsolatos problémákról. Utána néhányan a Keleti Kongregációba mentünk, ahol az új prefektus, Daoust pátriárka és kinevezett bíboros fogadott Marusyn érsek társaságában. Délután benéztem a jezsuita Kúriára, ahol találkoztam P. Kösterrel, a német asszisztenssel, valamint az Írók Házában P. Polgárral.

Január 28-án, vasárnap, a Pápai Magyar Intézet mellett levő S. Maria dell'Orazione kápolnában volt a római magyarok szentmiséje, amelyen részt vett az egész püspöki kar, Paskai László bíboros volt a főcelebráns, jómagam pedig, mint a külföldi magyarok püspöke, mondtam a szentbeszédet. Utána volt alkalmunk az Intézet udvarán a

hívekkel is találkozni, majd a Rektor finom magyaros ebédet szolgált fel a püspöki karnak. Este hivatalosak voltunk a Collegium Germanicum et Hungaricumba, ahol P. Ervin Komma rektorral és az Intézet 24 magyar szeminaristájával beszélgettünk el.

Január 29-én, hétfőn, mindnyájan a Püspöki Kongregációban találkoztunk az újonnan kinevezett prefektussal, Re kinevezett bíborossal, de nekem sietnem kellett át a pápai lakosztályba, mert a Szentatyá várt 11.50-kor magán-kihallgatásra. Nagyon közvetlenül, angolul beszélgettünk dolgozó-szobájában, érdekelte a külföldi magyarok helyzete, meg az is, hogy képesek-e megőrizni a nyelvéket. A Szentatyá valóságban sokkal jobban néz ki, mint a televízió képernyőjén. Erőteljesen beszél, világos az ész-járása, és nem látszik rajta a fáradtság, pedig a programja olyan sűrű, hogy én nem bírnám ki. Kb. 15 percig voltam nála, de nemskára újból találkoztunk, mert meghívott ebédre a saját kis ebédlőjébe, ahol kb. 14-en lehetünk. Közben aztán mindenről elbeszélgettünk. Megköszöntem neki, hogy szentté avatta Szent Hedviget és Kingát, meg a kassai vértanúkat, s mondtam neki, hogy Szent Margitnak volt még két másik nővére is, Jolánta meg Konstancia, mindkettő Lengyelországba ment férjhez, és ők is várnak a szentté avatásra. Megemlítettem Kaszap Istvánt is, hátha lesz még ideje őt is boldoggá avatni.

Január 30-án, kedden 7.30-kor a Szentatyá házi kápolnájában koncelebráltunk vele, utána pedig eljött közénk és mindenkinek átadta a beszédének magyar szövegét. Délelőtt elmentünk a szenttéavatási ügyek kongregációjába, ahol Martins bíboros a prefektus, és megtárgyaltuk a soron levő magyarok ügyét. Úgy látszik, hogy Batthyányi Stratmann László úgy jól halad, a vele kapcsolatos csoda bizonyítása olasz orvosok kezében van. Valószínűleg a legközelebbi magyar boldoggá-avatás Romzsa Teodor, munkácsi görög katolikus püspök lesz, aki mártír-halált halt a szovjetek börtönében. Erre a Szentatyá júniusban esedékes ukrainai (Kiev) látogatása alkalmával kerül sor. Itt is szóba került Kaszap István, és az összes többiek ügye. Ezenél még hiányzik a csoda, amiért bizony imádkoznunk kell. Délben az Államtitkárságon Tauran érsek tájékoztatott minket a magyar kormányval való kapcsolatairól, majd Sandri érseket vezették be a magyar politika rejtelmibe, hiszen ő most lett csak kinevezve. Este a vatikáni magyar követ és felesége, Tar Pál és Annemarie, az Academia d'Ungheria épületében adott fogadást, a püspöki kar részére. Meghívták rá vagy egy tucat bíborost a Vatikánból. Ratzinger bíborossal jól eltársalogtam az újonnan kiadott önéletrajzáról, amelyben leírja bajorországi élményeit.

Január 31-én, szerdán délelőtt a Liturgikus Kongregációba mentünk, ahol megtudtuk, hogy végre aláírták a Lectionale Sanctoralis kötetének jóváhagyását, és rövidesen kiadásra kerül az átdolgozott Martyrologium is. Délben a jezsuita Kúrián P. Generálissal és P. Köster-rel ebédeltünk, akik nagyon érdeklődtek a magyar helyzet után, – főképpen Miskolcra!

Február 1-én, csütörtökön, még reggel elmentem a Palazzo Callisto-ba, ahol a Menekültügyi Bizottságnak vannak hivatalai, és amelynek igazgatóját,

A Pápa Görögországban

II. János Pál pápa személyében először látogat katolikus egyházfő Görögországba. Az utazásra május első felében kerül sor. A görög ortodox klérus ádáz küzdelmet folytatott a szentatyá látogatása ellen, mígnem az állami vezetők úgy döntöttek, hogy nem állnak többé a pápa útjába. Az ortodox főpapság ugyanis azzal érvelt, hogy az ellen nincs kifogása, ha II. János Pál mint a Szentszék feje, azaz mint egy, az ENSZ-ben is képviselt állam vezetője érkezik Athénba, de azt nem fogadja el, hogy mint egyházi vezető lépjen orosz földre. Hasonló kifogással él az orosz ortodox papság egy része is, ami sok súrlódással jár mind Oroszországban, mind pedig Ukrajnában.

A Szentatyá május eleji athéni tartózkodása során találkozik a görög kormány vezetőivel, de jól értesült források szerint felkeresi Krisztodulosz pátriárkát, a görög ortodox keresztények főpapját is. II. János Pál néhány évvel ezelőtt Isztambulban már találkozott az ortodox egyház egy másik vezetőjével, a Konstantinápolyi Pátriárkával és ennek nyomán közeledés indult meg a katolikusok és az ortodoxok között. A pápa Görögországból Szíria fővárosába, Damaszkuszba, majd Máltára folytatja útját, mintegy megismételve Pál apostol kerekén 1950 évvel ezelőtt tett tértítő körútját ezeken a helyeken. ■

A példa Franciaország

A francia Nemzeti Statisztikai Hivatal adatai szerint az elmúlt évben a házasságkötések száma 6,6 százalékkal nőtt és 4,7 százalékkal több gyermek született, összesen 779 ezer. Az említett két adattal a 60,7 millió lelket számláló Franciaország a népesedés és a házasságkötések száma tekintetében első helyre került az EU országok között. VR/MK

Keresztény szobrok az ősi Kínában

Martin Palmer brit archeológus egy VII. századi taoista kínai pagoda feltárásakor az ősi kínai fővárosban, Xian-ban Jónás próféta és Szűz Mária szobrot talált. Ezek a leletek arra mutatnak, hogy Kínában már ilyen korán ismerték a kereszténységet. KNA

Az internet védőszentje

A vatikáni szóvivő jelentette be, hogy a spanyol püspöki kar 1999-es javaslata értelmében Sevilla-i Szent Izidor lesz az internet védőszentje. Szent Izidor 560 körül született és 636-ban halt meg. Korának igen művelt embere volt. Sevilla érsekeként sokat tett a kultúráért, egyházmegyéjének templomai mellett iskolákat létesített, ahol héber és görög nyelvet is tanítottak. Ő a szerzője annak a húsz kötetes enciklopédiának, amely korának minden tudományát összefoglalta. Ez az internet a mai „adatbázis” hasonlítható. Tablet

Hamao japán érseket, nemrégén neveztek ki. En ugyanis ehhez a hivatalhoz tartozom. Beszámoltam nekik a külföldi magyar lelkipásztorkodás helyzetéről, gondjainkról, problémáinkról. Aztán sikerült ismét a Pápai Magyar Kollégium autójával kihajítani a Fiumicino repülőtérre, ahol még elértem a Torontóba induló gépet. Tíz órai repülés után végre ismét Scarborough-ban kötöttem ki.

+ Miklós házy Attila SJ.

A külföldön élő r.k. magyarok püspöke

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

BELGIUM

Születések: **Leonardo Maeva** és **Matteo**, L. Claudio és Gergely Veronika iker gyermekei; **Gilly**; **Dery Antoine**, D. Denis és Nagy Éva fia Tubize; **Horeczky Lisa**, H. Árpád és Mainfröid Justine leánya, Huy-ban; **Gurso Joe**, Odile fia, Ensisval; **Nelhibel Tom**, N. Gyula és Rogister Anette fia, Pepinster; **Pintér Arthur Gábor**, P. Sándor és Zijde Arienne fia, Ottignies-ben. *Növekedjenek erőben, egészségben szüleik örömére!*

Eszküvő: Örök hűséget fogadtak egymásnak **Natovicz Péter** és **Sara Michotte**, **Landenben**

NÉMETORSZÁG
KÖLN

Keresztelés: Február 2-án az elsőpénteki szentmise keretén belül **kereszteltük Szánthó Réka Brigittát**, Sz. Roland és Nóra (sz.Solymos) kislányát. Szeretettel garatulálunk a szülőknek és kívánjuk Isten áldását a család életére!

AACHEN

Halottunk: Február 1-én, életének 65-ik évében elhunyt **Módos Gyula**, az aacheni egyházközség tagja, február 8-án búcsúztunk tőle szeretettel és barátai körében az aacheni Westfriedhofban (2) Nyugodjék békében és nyerje el Urunknál a családja és közösségéért vállalt áldozatos munkáját az örök életet!

SVÁJC

BERN

Halottunk: Szentkúti született **TOLDY-ÖSZILONA** 2001 február 1-én. A szerényen viselkedő, a magyaroktól nem ismert nemese hölgy nem feledkezett meg a magyar pap munkájának támogatásáról. Gyászolja a Gümlingenben élő Bálint fia családjával. A gyászmisét a berni St.Marien Kirche-ben tartották február 7-én. Gyászjelentésének jelmondata. Természetes testet vetnek el, lelki test támad fel.

In memoriam

Búcsú P. Cserhádi Ferenc Kálmán OFM, berni magyar atyától. (1930 június 21-2001 március 8.)

Cserhádi atya földi maradványait a nagyszámú papi asszisztenciával megtartott berni gyászmeze után, március 16-án a Bern-garten-i temetőben az elhunyt papok sírkertjében helyezték örök nyugalomra.

Részlet a Berni Kanton hívei nevében mondott gyászbeszéből:

... A hívők búcsúznak Tőled atya, imákkal kísérnek a Mindenható elé. Légy pártfogónk Nála is.

Egyedül lenni nehéz, de egyedül maradni még nehezebb. Amikor a magányosság érzése a legjobban győört minket, akkor jöttél hozzánk, sorsidőzött honfitársaid közé, akik ebben az időben tragikusan elhunyt kék lelképászorukat is gyászolják. Vigaszt és szeretet hoztal magaddal. Így lettünk barátaid, testvéreid, akiket lelkipásztori teendőidben egy nagy családá formáltál. Megértő, szerető, tanácsadó, védelmező és megbocsátó lelkiatya, akit mindannyian tiszteltünk és becsültünk.

Most egyedül maradtunk, de nem győmör már bennünket sem az árvaság félelme sem az idegenség érzése, mert tudjuk, Istennél vagyis közbenjárásértünk, testvéreidért, híveidért. Hálás köszönettel fogadjuk imánkba nevedet és kérjük a Mindenhatót, adj meg Neked, hűséges földi szolgálódnak az örök életet.

Köszönjük Neked Urunk, hogy megengedted neki minket szeretni és nekünk Öt szívünkbe zártni....

2001.április 9.

„Vasárnapi gondolatok”

az Életünk c. újságban kilenc éven át *Fejős Ottó* tollából közölt elmélkedések az egyes vasárnapokra, ünnepekre. A Szent István Társulat kiadása, 332. oldal. Ára: 30,- DM portóval.

Megrendelhető:

Életünk: D-80336 München, Landwehrstr. 66

Kto-Nr.: 2188651

BLZ: 700 903 00

Liga-Bank e.G. Filiale München,

Magyarországon: a Sz.István Társulatnál.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

Szabó Ferenc köszöntése

Február 4-én, vasárnap töltötte be 70. életévét *Szabó Ferenc SJ*, aki 1967. január 1-től 1992-ig, 25 éven keresztül dolgozott a Vatikáni Rádió magyar szerkesztőségében.

A szentatya nevében *Leonardo Sandri* érsek, államtitkár-helyettes az alábbi táviratot küldte: „*II. János Pál pápa őszinte örömmel gratulál főtisztelendő Szabó Ferenc jezsuita atyának 70. születésnapja alkalmából. Hálát adva a jó Istennek, minden jó adományozójának és teremőjének az elmúlt évtizedek oadaó szolgálataért a Vatikáni Rádió magyar adásának élén, és az Úr hűséges követéséért a jezsuita rend tagjaként. Őszentsége a jövőben is jó egészséget, lelki békességet és eredményes tevékenységet kíván professzor, kiadói, szerkesztői munkaterületén. Erre adja szívből különleges apostoli áldását, amelybe rendtársait, családtagjait és barátait is belefoglalja, személyes jókívánságokkal. Leonardo Sandri érsek, államtitkár-helyettes.*” VR/MK

Húsvéti szentelt lakoma

A magyar nyelvben honos húsvét elnevezés eredete a középkor szigorú büntjeire vezethető vissza, ugyanis a hívők a *finom falatoktól való hosszú, negyven napos tartózkodás után először hűsvétkor fogyaszthatnak hűsvéteit. Az ünnepnek kialakultak a maga jellegzetes ételei: a bárány, mely már az ősvétségi szidőknél is ünnepi edeld volt, az Egyiptomból való menekülésre emlékeztetett. Ezt a szimbólumot vette át a kereszténység Jézusra alkalmazva. Másik edeld a tojás és valamivel újabb keletű a húsvéti sonka és kalács.*

A húsvéti szertartásokhoz tartozott az étel megszentelése. A 10. századtól említik a sonkaszentelést, majd a kenyér- és a 12. századtól a tojászentelést. Eredetileg a tojást a húsvéti szentelt sonka levében főzték meg.

A hívők a szentelésre sonkát, kalácsot, sültbárányt, kenyeret, tojást, tormát vittek kengyeles kosárban, asztalkendővel, kis abrosszal leterítve. A templomban félig kibontották a kosarakat és a pad mellé sorakoztatták. Az első padba az újmeneccskék ültek, akik az elmúlt évi szentelés óta menek férjhez. Szentelés után letakarták a kosarakat, és futva siettek haza.

Aki húst nem küldött szentelni, az nagyszombat este a kosárba helyezett ételt tette ki a szoba ablakába, és reggelig otthagya, mert úgy tartották, hogy azon az éjelen az Úr angyala minden házat megnézi, és a kint talált ételeket megáldja.

Odahaza a család minden tagja az asztalhoz ült, és megkezdődött a húsvéti szentelt edeld elfogyasztása.

Húsvétvasárnap rendszerint bárány, húsvéthétfőn pedig frissen rántott csirke került az ünnepi asztalra.

A legrégebb magyar húsvéti étlap

Vitézlő *Zoltán Imre*, Nádasdy Tamás nádor sáfárja, Sárvarótt, 1547 húsvétjának három ünnepi napjára írta össze azt az étlapot, amely - e nembn - legrégebb emlékünk:

Nagyszombati étlap

Ebéd: borjúhús zúzával, paréj (saláta) orjial (borjúval), lúdfi, vadhús, tejes éték.

Vacsora: sült paréj (saláta), vadhús, tikfi (csirke) éles lével (az un. saucé panti), tejes éték.

Húsvétvasárnapi étlap

Ebéd: paréj szalonnával, vadhús, tejes éték, tehénhús, spinátal (spenóttal).

Vacsora: sült tejeles galamb, paréj tejfellel, nyúlhús, tejes éték, leves kövéren.

Húsvéthétfői étlap

Ebéd: sült, leves, kövér lúdfi, paréj új szalonnával, hajalt borsó, tehénhús.

Vacsora: tikfi töltve, hal, narancskompót, nyúl, lúdfi, paréj, spékelt borjú, tejes éték.

„*Barátom*”(a stuttgarti értesítőtől)

Emlékezés Vaszary Kolosra

Az Esztergom és Párkány (Sturovo) közötti Mária Valéria-híd újjáépítése elkezdődött, akik mostanában arra járnak, láthatják.

Ezért tűnik időszerűnek, hogy megemlékezzünk arról az esztergomi érsekről, akinek a nevéhez fűződik a híd eredeti megépítése és még oly sok más is, itt, Esztergomban. Neve: Vaszary Kolos. 169 évvel ezelőtt, 1832. február 12-én született Keszthelyen. Paptanár lett a Szent Benedek-rendben. Komáromban és Pápán is tanított. A hazai történelem tanítása közben a hazafiság, a nemzeti érzés élesztése és a szabadság szeretetének ápolása vezette mindenkor.

1861-1869 között az esztergomi főgimnázium tanára volt, utána pannonhalmi apát lett.

I. Ferenc József 1891. október 17-én nevezte ki Esztergom érsekévé, Magyarország hercegprímásává. Kinevezése után elhatározta: „*Azt akarom, hogy Esztergom, mint egykor a kereszténységnek, úgy most a magyarságnak is a végvára legyen!*”

Mit valósított meg ebből? A Kolos kórház építésére alapítványt tett. Korszerűsítette a vasútvonalat. Megépítette a Mária Valéria-hidat. Nevéhez fűződik az árvaház-alapítás, az óvónőképzés beindítása, a főgimnázium átépítése, a Szentháromságosbor megépítése, a Kis-Duna mederktorása, a Prímás-sziget korszerűsítése, a szegény, tehetséges diákok támogatása is.

Az ezredévi (1896) ünnepen elhangzott beszédből szállóigévé lett a híres mondata: „*Kard foglalta el, de kereszt tartotta fenn a hazát!*”

Gondoljunk tisztelttel Kolos prímására, aki egész életében a magyarság ügyét tartotta legfontosabbnak, tanárként és érseként egyaránt.

Tóth Béla, Esztergom

(Magyar Fórum)

Bitskey Ella Sarasota

Iskolák Magyarországon

A Népszabadság hírlé adja, hogy a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint hazánkban az egyházak jelenleg 463 oktatási intézményt működtetnek, ebből 74 óvoda, 177 általános iskola, három gyógypedagógiai intézet, hét szakiskola, nyolc szakmunkásképző, 87 középiskola (ebből 79 gimnázium), 28 egyetem, főiskola. A legnagyobb iskolafenntartó a római katolikus egyház: az egyházi iskolák 58,4 százaléka tartozik hozzá. A reformátusokhoz 25 százalék, az evangélikusokhoz 7,1 százalék oktatási intézmény tartozik. A maradék tíz százalékon egy-egy intézménnyel osztozik a zsidó hitközség, a görög katolikusok, a pünkösdisták. Az elmúlt évtizedben jelentősen nőtt az egyházi iskolák száma. A tanulólétszám az általános iskolákban csaknem négyeszeresére, a középiskolákban a kétszeresére nőtt, miközben az iskolás korosztály létszáma ugyanebben az időszakban csaknem 30 százalékkal csökkent. A megkérdezett iskolák illetékesei azonban megjegyzték, a jelentkezések alapján férőhelyeik többszörösét meg tudták tölteni. A szülők-diákok körében azért is népszerűek az egyházi iskolák, mert az itt tanulók igen nagy arányban jutnak be a felsőoktatási intézményekbe. A középiskolák felvételi rangsorában – tíz év átlagában – a legjobb száz közül 24 egyházi gimnázium szerepel, miközben az országban ennek az iskolatípusnak csupán 8,3 százaléka egyházi fenntartású. A színvonal emelkedését jelzi, hogy például a miskolci *Fráter György* Gimnázium 1990-ben a 21. helyen szere-

Budapesti művészek Floridiában

A két operaénekesnő *Cserna Ildikó* (szoprán) és *Simon Krisztina* (mezzoszoprán) nem ismeretlen Sarasotában. De míg a múltban mint a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola végzős növendékei léptek fel, ezúttal a Budapesti Állami Operaház művészeiként szerepeltek. *Cserna Ildikó* nagy sikerrel mutatkozott be januárban Leonóra szerepében, Verdi *Trubadur* című operájában, míg Simon Krisztina Mercedeset énekelte a *Carmenten* (Bizet).

A magyar énekesnők két koncertet adtak. Február 25-én a *Church of the Redeemer* templomban – többek között – Vivaldi, Pergolesi, Mozart és Mendelssohn művekkel, míg a templom karnagya, az orgonaművész *dr. Ann Stephenson-Moe* egy Liszt és egy Bach-betétet szerepelt. A február 27-i est, – a napnak megfelelően – a Hűshagyó keddi címszót viselte. Találomra kiragadva Mozart, Bizet, Verdi és Bernstein kompozícióit, az egyre vidámabb hangulatú műsor Offenbach „Eljegyzés lámpafénynél” című nagy operettjének „veszkekedős” kettősével zárult. A két énekesnő nemcsak énekével remekelt, ízelítőt adott komédiázó képességéből is. A Sarasotában először vendégszereplő *Mazalin Wanda* Liszt Desz-dur *Consolation* című művét játszotta és a két koncerten a zongora és orgonakíséretet (szuverenül, beleérzéssel) is ő biztosította. Ó már 1995 óta a Zeneművészeti Főiskola tanára, zongorakísérő-korrepetitor. Operaszerepeket tanít be. Jelenleg megosztja az idejét Budapest és a Szegedi Nemzeti Színház között.

Az elmúlt évek öt nagysikerű rendezvényéért köszönetet mondunk a sarasotai *Kossuth Klubnak*, az önkénteseknek, de mindenekelőtt a munka orozslánrészét magára vállaló *Kisvársányi* házaspárnak, remélve „*lesz folytatás*”.

Bitskey Ella Sarasota

Bitskey Ella Sarasota

Bitskey Ella Sarasota

pelt a felvételi rangsorban, két éve már a második volt, a Budapesti Piarista Gimnázium pedig a tizedik helyről az ötödikre küzdötte fel magát. MK

✦

Ki tudja hányan vannak?

Ilyés Gyula meghatározása szerint: magyar az aki vállalja. Nyilván így van ez a cigánnyal is, a venddel, meg a svábbal. Akí nem vállalja, az nem az. A cigány szervezetek szerint legalább félmillióan vagy még többen vannak s eszerint kéri a költségvetési támogatást. Nyilván joggal: pontosabban annyi joggal, ahányan vannak. Tíz éve talán 180 ezer ember voltam magát cigánynak. Namármost hányan voltak? Mennyire számolja az ország a költségvetési támogatást? **Czakó-ÚE**

✦

A havannai kormány egy ideje ismét fokozta a katolikus egyház működésének korlátozására irányuló gáncsoskodásait. A kubai püspökkari értekezlet főtítkára, *Echaverria* püspök az amerikai katolikus hírgyűlökségnek emondta, hogy a pápa 1998-ban tett látogatása idején hozott könnyítő intézkedéseket időközben csaknem maradék nélkül visszavonták és a lakosságra új-fent ráerőltetik a marxista-leninista világnézetet. A püspök szerint az állam és az egyház viszonya ma sem mondható kimondottan rossz, de a hatóságokat szemmel láthatóan ingerli, hogy a Szentatya látogatása során az ablakokba kiragasztott, II. János Pált ábrázoló fényképek mind a mai napig nem tűntek el és az egyház szellemi befolyása is erősödött. ■

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmise helye és ideje után.

ANGLIA

London: Rev. Mgr. Tüttö György főlelkész, Dunstan House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, Tel./Fax: +44-(0)20-8992 2054

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seel-sorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Telefon: 0043/1/526 49 72

Pázmáneum, Veres Árpád rektor, szentmise: minden szombat este 18.00, A-1090 Wien, Boltz-mangasse 14, Telefon: 0043-1-317-36-56,

Burgenland/Alsóőr: Pfarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Telefon: 0043/33/527 108

Grác: szentmise minden vasárnap d.e. 10 órakor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41, Ugri Mihály gondnok, Tel.:0043/316/68 35 08;

Linz: misézóhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str.6., A-4020 Linz, Telefon:0043/732/342-568

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL/Tel./fax: 0032/2/64 85 336,

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, Telefon: 0032/ 4/223 39 10

DÁNIA: P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 Köbenhavn, Telefon: 0045/31/2185 88

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mgr. Dr. Ruzsik Vilmos CM, Mgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.Fax: 0033/1/42086170

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Tel.:0033/7/850 16 36

NORVÉGIÁ: P. Teres Gusztáv SJ, Munke-ruudveien, 52, N-1165 Oslo, Tel./fax.: 0047/22744 124

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Roma, Tel.: 0039/06/684-261

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm Katholische Ungarn-Mission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Telefon: 0041/1/362 33 03

Bern: Röm. Kath. Ungarn-Mission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern, Telefon: 0041/31/381 61 42

Genf: Ft. Petru Popa, szentmise minden hó 1. és 3-ik vasárnapján, Telefon: 00 41/21/64.78 678

Lausanne: szentmise minden hó 2.és.4. vasárnap. Tel.: 00 41/21/6478 678

Fribourg: Ft. P. Dr. Mehrle Tamás OP, főlelkész, szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30, az Orsolyiták templomában, (rue de Lausanne). Telefon: 004126/32 26 097.k

Megjelent!

Bíldéi Iлона „Mesecországba megyünk” verses, képes mesekönyve, 31 old., gazdagon illusztrálva Reiter Sarolta és Matlak Éva által. Ár: 20 DM. Megrendelhető: Hrivnyák Iлона, Kronenstr. 36, 76133 Karlsruhe.

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ

VIDEOKAZETTÁK:

(Dr. Szabó József összeállításából)

Márton, Krisztus Katonája: Szent Márton püspök élete. 30 perces, VHS-PAL	DM 25,-
Apor Vilmos élete: 30 perces film, megjelent Apor Vilmos boldogáavatása alkalmából magyarul, VHS-PAL	25,-
Teréz - egy közlünk: 35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Erzsébet 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,-
Árpádházi Szent Erzsébet élete magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,-
Loures: 50 perces film VHS-PAL	30,-
Loures-i csodák és gyógyulások: Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal; 90 perces, VHS-PAL	30,-
KAZETTÁK, VEGYÉSZTÁK: Loures és az evangélium, vizsgálatások. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perces.	10,-
Loures-i üzenet - elmélkedések dr. Szabó József összeállítása	10,-
KÖNYV: Loures-Bernadett nyomdokain (kb. 140 szines képpel)	25,-
Megrendelhető: Ungarische Katholische Delegatur Redaktion Életünk Landwehrstr. 66, D-80336 München	

HIRDETESEK

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családiás panzióknak, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal - zárt autóparkoló.

HELIOS PANZIÓ

1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
☎/fax: 0036 / 1 / 246-46-58
☎/fax: 0036 / 1 / 246-26-45

A családiás panzió a dél Budai hegyek lankás lejtőinek fekszik 15 percre a város központtól. Kérésre gyógykezelés, termálfürdő szervezését vállaljuk.
www.heliospanzio.hu

MEGVÉTELRE KERESK KÖNYVEKET!

SZERB ANTAL: Száz vers. Officina kényvelvű kiadás, CSONKA EMIL: A torradalom oknyozó története 1945-1956 Veritas, München kiadás 1981; CRONIN: A Menyország kalcsa; MÉSZÁROS KÁLMÁN: Abessziániában vadász-tam. Stadium kiadás 1936
Ajánlatokat 08731- 91225 tel.kérem.

A DRÁGA JÓ ANYÁM

*A szobámban ülök, itt honol a magány,
te read gondolok, drága jó anyám.
Te aki engemet, oly nagyon szeretted,
most elváltóztól tőlem, és a menybe mentél.*

*Mikor kicsi voltam, fogtad a kezemet,
te tanítottál járni, te vigyáztad léptemet.
Az elmibe járva, mindig elkísértél,
hogy ne érjen engem baj, te mindent megtettél.*

*Mikor beteg voltam, önzetlen ápoltál,
az ágyammal egész éjjel virrasztottál.
Naponta többször is megkérdezted tőlem,
„éhes vagy kis fiam?” vagy „fájt az amit főztem”,*

*Karácsonykor megleptél, díszes ajándékkal,
ruhával, cipővel és a szép játékkal.
A szeretet felém, a szemedben ragyogott,
[frott.] te minden jót megadtál, mit egy anya csak adha-*

*Ha tudnám, hogy az élet, beléd ismét vissza térhet,
[féged.]*

*a tüz körömmel ásnák, hogy a sírből kihozalalak
Közönöm végtelen jószágod, és szívemből kívánom:
Drága jó anyám, Krisztus megáldjon.*

Chicago 1998

Fábian Tibor

*

Helyreigazitás

Előző számunkban, a „Hüsvét” című vers második versszak, második sora helyesen:
...hogy legyen fogalma a szeretetről, majdan az embernek.

Olvasóink és a szerző elnézését kérjük!

Ungarisches Weinhaus

Különleges minőségi magyar borok
Választékunkban megtalálhatók GERE ATILIA „kultuszborai” (Kopár, Cabernet Franc ill. Merlot selection), THUMMERER Vilmos és BOCK JÓZSEF csúsbora (Vili Papa Cuvée és Tekenőhāti Pinot Noir ill. Bock es Royal Cuvée) valamint vörösborkok a VESZTERGOBI Pincéből, kiváló fehérborok Badacsonyból a SZENT ORBÁN Pincétől és Tokaj-Hegyaljáról a MEGYER-ER-PAJZOS- és HÉTSZÓLÓ-tól. Kívánságra árlístát küldünk.
Am Anger 32 ● D-83278 Traunstein
Tel/Fax: (0861) 98 696 - 56 / -55
WWW.UNGARISCHES-WEINHAUS.DE

„TÉTÉNY”Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Szürkebarát	DM 7,80
Tokaji Hárslevelű	8,60
Chardonnay	6,90
Villányi Rosé, Kékőportó	8,80
Villányi Kékfrankos	10,50
Hajosi Cabernet	15,50
Villányi Cuvée	18,50
Egri Bikavér	8,60
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	20,-
Tokaji Asszú 4 puttonyos	23,-
Unikum	29,-
Cseresznyepalinka	1 liter 31,-
Barackpálinka	1 liter 31,-
Tarhonya, kocka, csernatszta	1 kg 7,-
Májas-, véres hurka, disznósajt	15,-
Tokaszalonna	15,-
Házi kolbász	17,-
Száraz kolbász	1 kg 25,-

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbuszszal kívánt helységekre. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-vagy Budapestre. München. Telefon fax: (D) +89/69 99 85 , 67 05 618 ill. 0172/84 25 288. (H) 0036-1-341 59 55.

Párizsban élő gyűjtő keres XIX. és XX. századi magyar festményeket, saját gyűjteménye gyarapítására. Paál, Munkácsy, Czobel, Tihanyi, Rippl-Rónai, Kassák képek érdekelnének elsősorban, de más kvalitásos munkák is szóba jöhetnek. Telefon: (F) 0033/66/05 57 503.

Siófok: a víztől 12 km-re, 2700 m² területen, 80 m² felújított, kemencés, összkomfortos paraszt ház melléképülettel eladó. A háztól 600 m-re gyógyfürdő és termálfürdő. Irányár: 49.000 DM. Telefon/fax: (H) +36-85-352-259; mobil: (+36-30-295-3373).

Budapestben, az Andrássy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertés villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben, Tel.: 00-36 12 02 30 25.

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házra. Telefon: D-0049-07034-62580.

Fényképes társkövetítés magyarországiak, erdélyiek és a világ más országaiban élők számára. H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Tel./ Fax: (H) +36-(30)24 28 960, (20) 92 66 466 ill. www.elender.hu/~infotars/

A Balaton északi partján, (Ábrahámhegy) - szép ház nagy kerttel eladó. Érdeklődni: Telefon (D) + 49-3303-40 21 47, e-mail: k.van-suntum@t-online.de

FŐNYED, 3.3 km-re az E 71-es úttól, természetvédelmi terület határában, Hévíz, Zalakaros- és Keszthely-től 15-25 km távolságra fekvő telkek eladók: (1.750m²-20.550 m²). Érdeklődni: Telefon: (D) 07131/897397, fax: 07131/897398. A helyszínen víz, gáz, áram és telefon rögtön beköthető.

Pilis községben 1287 m² parkosított telken, két öt-éves ház (össz. 210 m²) eladó! Áron alul 128 ezer DM-ért, igényesebb két generációnak, vagy befektetőnek alkalmas. Érdeklődni: ☎: (D) 0681/584-92-69.

BUDAPESTEN Kiadó: Egy + két félszobás lakás, 58m², szép kertés házbán. Telefon: (H)/1 064-34-64.

Komáromban termál fürdőház közel, összkomfortos, 3-szintes (3x130 m²) 95-ben épült családi ház berendezéssel, bútorozottan, 800 m² parkosított telkekkel (fenyő tuja), gyümölcsös, 30 m²-es melléképülettel 20 millió Ft-ért eladó! Érdeklődni: Telefonon (H) +36/3434 2245

Balatonberényben ikernyarálók mindkét oldala - egyenként is - eladó. 2 x 44 m² alapterületű +15 m² terasz+44m² tetőtérbeépítés, 1 nappali, 3 szoba, konyha, 1 fürdősz., 2 WC, kamra berendezéssel együtt. Irányár: DM 145.000,-. Tel: 0036/74/476 760.)

Villanyzerelési munkákat vállalk Stuttgart környékén, ház, szatellit, stb. Telefon: (D) 07022-65219; Mobil: 0172-7526058.

Korrekt magyar tanító 8000 germo-kegelyeletet vállal. Telefon: (H) +36-96 2826 732.

Léleken-teszben friss, életvidám, magyarországon élő, kellemes otthonnal rendelkező, független hölgy szeretné közelgő 60-as születésnapját kettesben ünnepelni. Hol-mikor-hogyan? Jelige „Hamarosan”

Két Budapesti hölgy, többéves gyakorlattal, házzelvetőli állást keres szeptembertől. Telefon: (H) 0036/1/332-3205 vagy 285-5547 este!

Balatonfenyvesen kettős családi ház nagy telekkel, teljes berendezéssel eladó. Irányár 14 mio. Ft. Érd.: Tel. 0036/85/36 10 42, Nat. 0041/79/330 27 48.

Hazatelepülők figyelem!

Borsod megyében, **Miskolcon** déli fekvésű telken, 2 db. ösztömf. családi ház (80/60m²) eladó! Központi fűtés + cserépkályha (gáz, víz). Irányár: 8 mill. Ft. (:D)0049/89-533 477 vagy .mobil:(H) 20-357 26 92

TÁLYA-TOKAJ HEGYALJA. 840 m² szőlő és gyümölcsös, valamint 54 m²-es (szoba, konyha, speiz) ház eladó, szép környezet, és kilátás. Továbbá: **CSÁKÁNY,** a Balatontól 18 km, Zalakaros 12 km, 1 km a 7-es főútvonalról, 8200 m² telek, valamint ajándékként adom egy 160m²-es, félkész, rajta lévő családi házat. Érdeklődni: Telefon: (München) 089/533477-este hat óra után, valamint mobil: (H) 20 357 26 92 .

Dr. Schulte - Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hitest tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal Magyar Katolikus Főlelkészeg Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47 (Ungarische Delegatur)

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc Felelős szerkesztő: Fehős Ottó A szerkesztőbizottság tagjai: dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantwort. Redakteur: Ottó Fehős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 50,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára, 3,00 DM

Előfizetési ár egy évre DM 30,—

vagy ennek megfelelő valuta.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarische Seelsorge, Sonderkonto „Életünk”

Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTUNK.

Református istentisztelet Münchenben a hó. minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor, Reisinger Str. 11

● HIRDETEINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az Életünk előfizetési Münchenben a kiadónál! Előfizetési ár egy évre 50,- US \$ (díj 35,-US \$ + portó 15,- US \$). Kérjük szíveskedjenek a fenti címre küldeni a csekket. A lapot Münchenből postázzuk.

MAGYAR BOROК, PÁLINKÁK NAGY VÁLÁSZTÉKBAN!

Olcsó áron raktárról - kérje árlístánkat! JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50. KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés DM
ára soronként (kb. 40 betű) 7,-
Jellege portvállal 7,-
Külön kívánságokat esetenként árunk.
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként 10,-
nagybetűs (kétsoros) sor 20,-
kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén 10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, b e f i z e t v e !

HIRDETEINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontókra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto:Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

A HIRDETESEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG nem felel!